

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Opgericht door Kolonel G. E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.



KANTOREN:

HOOFDBESTUUR HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.
INLICHTINGDIENST TELEFOON 4519.

KOLONIAAL
ARBEIDS- EN INFORMATIE-BUREAU „OOST EN WEST“:
TIJDELIJK HEULSTRAAT 17, DEN HAAG, TEL. 4519.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN moeten worden geadresseerd „aan de Redactie-Commissie“, en gezonden aan de Presidente: 7 HEERENGRACHT, DEN HAAG. Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich tot den Administrateur: HEULSTRAAT 17, Tel. 4519. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20, Telefoon intercomm. 2793, beiden DEN HAAG.

The Empire Typewriter : A. E. LEO, :
No. I fl. 180.— No. II fl. 225.— Beeklaan 279 Den Haag.

INHOUD: Uit de Oost-Ind. Mail. — Feuilleton. — Suriname. — Curaçao. — Pest op Java en Madoera. — Wat de Inlander zegt. — Wat de Chinees vertelt. — Vreemde Koloniën. — Oost- en West-Ind. Literatuur Overzicht. — Leestafels. — Mededeelingen. — Officieele berichten.

Uit de O. I. Mail.

Voor- en tegenstanders van de Sarekat Islam.

In het verslag van een door de vereeniging Sarekat Islam gehouden vergadering heeft „De Locomotief“ uitvoerig de rede van Raden Achmad opgenomen, die in die bijeenkomst veel gezegd heeft over de tegenwerking, welke de S. I. hier en daar nog ondervindt. Men moet echter in aanmerking nemen, dat de genoemde Javaan als een der leiders van de vereeniging, als voorganger der beweging sprak in een groote samenkomst van partijgenooten. Zijn toespraak was op die gelegenheid berekend. Hij kan enthousiast geworden zijn, bitter zelfs in het vuur van zijn rede, waar hij de actie contra S. I. besprak, maar een aanklacht heeft hij in het openbaar niet geuit.

Zoo schrijft „De Javabode“ en vervolgt o.m.: „Goed en bezadigd waren de woorden, die de heer Rinkes tot de vergaderde S. I.-ers gesproken heeft: Weest daarom welgemoed, de regeering is voor haar onderdanen als een echt vader voor zijn kinderen, maar hoe kan een vader weten, of zijn kind iets ontbreekt, als het maar stil blijft zitten en niets zegt, niet klaagt en maar blijft afwachten. Als een kindje huult, zal de moeder het de borst geven, want dan weet zij, dat het honger heeft. En als het dan nog huult, is het nakkal en krijgt klappen. Doch als het zich stil houdt, hoe moet de moeder dan weten, dat het naar voedsel verlangt?“

Daarom moet gij uw vader helpen in diens streven naar rechtvaardigheid van alle kinderen gelijk op, en als ge u te kort voelt gedaan, moet ge uw beklag doen, doch dat op voegzame wijze. Het is volstrekt verboden, dat gij dan uw makers bijeenroept en zelf recht zoekt, doch gij moet klagen bij de bevoegde autoriteit en als die u geen gehoor geeft, bij diens chef en als die u niet helpt, bij den hoogere, desnoods bij den resident of zelfs te Batavia of Buitenzorg, want de regeering wil u persé rechtvaardig behandelen. Gij moet niet vreezen een rechtvaardige klacht aan te brengen. Zegt niet het spreekwoord: brani karena benar, takoet karena salah, dus indien gij u ernstig tekort voelt gedaan, klaag dan, onbeschroomd en vrijmoedig en laat u niet afschepen; het is uw recht, doch als gij ongelijk hebt, leg u dan bij de beslissing neer, want het zou arrogant zijn dan weer opnieuw te beginnen. Indien gij als volle menschen beschouwd wilt worden, moet gij u ook steeds als menschen gedragen en uw slechte gewoonten en hebbelikheden afleggen: als de Javanen eenmaal zoover zijn, zal de smaad van een kwart mensch uitgewischt zijn en dit ligt thans geheel in uw handen.

De S. I. beweging is, na de behaalde eerste overwinningen, nu de phase ingegaan, dat de tegenstanders, die er nog overblijven, met te groote felheid worden bestookt. Wanneer alles goed onderzocht wordt, zal die tegenstand waarschijnlijk voor een deel blijken te zijn: de beteugeling van of het krachtig optreden tegen ongewenschte knoeierijen en stokerijen, die nog wel hier en

daar ten nadeele van de bevolking op naam van de S. I. gepleegd worden. Wij moeten niet vergeten, dat de S. I., hoeveel goeds zij ook reeds verricht heeft, nog niet geregeld werkt, nog geen vaste organisatie vormt, nog geen scherp toezicht kan uitoefenen op de slechte elementen, die van het lidmaatschap der vereeniging nog een onbehoorlijke opvatting hebben. Als vereeniging kan zij haar leden, die geen rechtvaardige behandeling ondergaan meenen te hebben, hulp komen, door er aan mede te werken, dat is, op degelijke gronden geuit, bij de bevoegde autoriteiten worden voorgebracht. Daarmee moet in ieder geval begonnen worden.

Het blad vindt, dat de heer Rinkes der S. I. een behartigenswaardigen raad heeft gegeven, welke voor de leiders der vereeniging een aanleiding moet vormen om met toepassing van de aangegeven, behoorlijke strijdmiddelen te trachten, de laatste tegenwerking van het eigen volk te doen verdwijnen.

Elders lezen wij onder berichten uit Soerabaja:

Allerwege zijn teekenen zichtbaar van den naderenden ondergang der meeste inlandsche toko's en ondernemingen, welke opgericht werden onder den invloed van de Sarekat Islam. Onlangs werd opgedoekt, met groot verlies, de toko Sidhorokoekoen; thans weer de toko Tridojo Oetom, die werkte met een kapitaal groot 75000, in aandeelen van een rijksdaalder. De aandeelhouders krijgen 20 cent terug.

De S. D. A. P. en de Geïnterneerden.

In „De Javabode“ van 19 Maart j.l. schrijft een sociaal-democraat o.m.:

„In een ingezonden stuk in het „Soer. Hbld.“, van de hand van een sociaal-democraat, werd onlangs het besluit tot interneering van het bekende drietal beoordeeld als een verstandige daad, welke voorloopig nog maar niet ongedaan behoort te worden gemaakt. En de verzekering werd gegeven, dat, mocht de S. D. A. P. in hare bescherming van de geïnterneerden zoover gaan, dat zij ter wille van dezen zou breken met Van Kol, zij zou hebben te breken met vrijwel alle sociaal-democraten hier in Indië.

Steller dezès onderschrijft deze meening volkomen. Inderdaad is de S. D. A. P., of liever: de socialistische Kamerfractie, met haar actie ten gunste van de „bannelingen“ op een dwaalweg, op welken hoe eer hoe beter dient te worden teruggetreden.

Wij kunnen in het midden laten, welke overwegingen de kopstukken der socialistische partij in Holland ertoe hebben geleid, de beschermende hand uit te strekken over het drietal, dat een harde les in stede van bescherming verdient. Ongetwijfeld schuilt achter de verontwaardiging, voor zooverre zij niet voorgewend is, een oprechte afkeer van een administratieve maatregel als eene verbanning, die in een modern geregeerden Europeeschen staat inderdaad uit den tijd zou zijn. Voor een ander deel is aan de houding der socialistische Kamerfractie schuld het vermoeden, dat men hier met een politiek fortuintje had te doen, met een feit, waardoor stof temeer gegeven werd tot critiek op de „imperialistische exploitatie-politiek“ van het Nederlandsche kapitalisme.

Doch in elk geval staat vast, dat de socialistische Kamerfractie, niet in staat de betekenis van feiten en verschijnselen in deze koloniale samenleving te doorgronden en de draagwijdte ervan te overzien, zich door een handigen praatjesmaker om den tuin heeft laten leiden,

met het gevolg, dat zij haar sanctie heeft gegeven aan eene kunstmatig gewekte agitatie, welke een gezonde economische of politieke beweging in den weg dreigde te staan. Dat dit gevaar ten slotte geringer is gebleken dan aanvankelijk werd vermoed, is juist te danken aan het feit, dat het lawaai makende drietal gedwongen werd, Indië te verlaten. Doch een terugkeer van den heer Douwes Dekker naar deze kolonie, thans, nu de herinnering aan zijn optreden bij het meerendeel zijner oud-volgelingen nog levendig is, zou eene gezonde actie in haar groei sterk belemmeren.“

De Bestuursorganisatie.

Volgens het „Soer. Hand.“, is de regeeringscommissaris voor de reorganisatie van het bestuurswezen, de heer S. de Graaff, met zijn voorstellen zoo goed als gereed. In Mei a.s. denkt hij naar patria te vertrekken om zijne uitgewerkte reorganisatie-plannen zelf aan den minister van koloniën voor te leggen en zoo noodig toe te lichten en te verdedigen. Verder verzet van bestuurszijde, waarvoor vroeger reeds gevaar bestond, schijnt na de door den heer De Graaff ondernomen dienststreifen en de met de hoofden van gewestelijk bestuur bij die gelegenheid gehouden besprekingen, niet meer te vreezen.

Het meerendeel der residenten toonde zich na de door den regeeringscommissaris verstrekte mondelinge toelichting, en de na onderling overleg in enkele onderdeelen aangebrachte wijzigingen, warme voorstanders van de reorganisatie-voorstellen zooals ze thans aan de Staten-Generaal zullen worden aangeboden. In regeeringskringen verwacht men dat de voorstellen bij de Kamer een gunstig onthaal zullen vinden.

Gouvernementszout.

De „N. Soer. Crt.“ verneemt dat thans in behandeling zijn de projecten voor den aanleg van de gouvernements-zoutpannen te Madoera westelijk van het zoutland Soer. menep.

De zoutoogst van 1913 is zoo overvloedig dat de voorraad voldoende is voor brikettering gedurende bijna vier jaar.

Daarom zal geen zout uit het buitenland meer ontvangen worden terwijl nog met Trapani op Brazilië loopende contracten zullen afgewikkeld worden.

De gouvernements zoutpannen zullen niet meer onder leiding zijn van ambtenaren B. B. doch een afzonderlijken chef krijgen, die ook leiding zal geven aan de zoutaanmaak op de pannen der bevolking.

De uitbreiding der fabriek Kallianget is in vollen gang; daar komt ook een elektrische centrale, voorloopig van 960 pk., terwijl voor het geheele personeel woningen zullen gebouwd worden, voor zoover deze nog niet bestaan.

Reorganisatie bij de Post.

De heer Pop, chef van den post-, telegraaf- en telefoon-dienst, heeft in de vergadering van den Raad van Indië zijn plannen tot reorganisatie van den postdienst uiteengezet, waarbij de tractements-verhoogeningen ook ter sprake zijn gekomen.

Ook een uitwisseling van ambtenaren uit Nederland en Indië maakte een onderwerp van beraadslaging uit.

Vijf ton.

Naar de „Javabode“ vernam, is het bedrag, dat het Gouvernement nog te vorderen heeft van postambtenaren die uitgezonden werden voor rekening van het land, maar



O. C. L. VOSVELD,

Opticiën - Instrumentmaker.

Korte Poten 42 - Tel. 3957 - Den Haag.



Hoff. van H. M. de Kon.-Moeder.

Waarneming.

Gedurende het aan den inspecteur bij den baggerdienst den heer W. G. J. Vogel poel verleend één jaar buitenslandsche verlof, ingaande in de maand Mei a.s., zal de adjunct inspecteur J. F. B. Regensburg met de waarneming dier betrekking worden belast.

Mr. Hen afgetreden.

Op 25 Maart j.l. is Mr. Hen door het personeel van de secretarie uitgefuid. Men wenschte den scheidenden chef allen goeds toe.

Met pensioen.

Kolonel Cornelisse zal in Januari pensioen aanvragen wegens volbrachten diensttijd. Van een conflict met het legerbestuur, zooals het „Soet. Nieuwsblad” meldde, is geen sprake zoo meldt „De Javabode”.

Suriname.

Wij lezen in „De West” van 17 Maart dit korte bericht: „De reinigingsbrigade” van gouvernementswege, die zich belastte met het opruimen van erven, heeft Zaterdag haren arbeid gestaakt. Het crediet schijnt uitgeput.

Hoe lang, vragen wij ons af, zal men dit monnikenwerk voortzetten? Want monnikenwerk blijft het, zolang er geen verordening bestaat, die strenge strafbepalingen bevat tegen het vervuilen van de erven.

Wat helpt het of A. zijn erf schoon houdt, als zijn buurman voortgaat muskieten te kweken? De reinigingsbrigade kan toch niet dagelijks alle erven bezoeken. Gesteld dat zij eens in de maand de erven opneemt, wat wint men er dan mee, als de bewoners den dag na het bezoek dadelijk weer beginnen lege blikken, oude potten en pannen, enz., overal neer te werpen en zodoende aan de muskieten gelegenheid te geven tot uitbroeden? Waarom volgt men in den strijd tegen deze insecten onze Engelse burenen niet na? Waarop wacht men toch? Moeten malaria en filiarose nog meer slachtoffers maken?

Men leze er Flu (Filaria-onderzoek in Suriname) eens op na.

„Paramaribo — aldus schrijft hij — heeft geen centrale watervoorziening. Het drinkwater is er regenwater, dat van de daken, verzameld in groote reservoirs, wordt bewaard. Nu bestaan er geen wetten, die aan den hoofdbewoner of eigenaar voorschrijven voor een voldoende groot reservoir te zorgen. Op heel veel erven moet een ieder, als hij geen hoofdbewoner is, maar zien hoe hij aan zijn drinkwater komt. Goed afgesloten tanks zijn heel duur en het volk gebruikt als reservoir houten vaten. Deze staan buiten het huis, een primitieve dakgoot leidt er het dakwater in en daar de vaten haast nooit of steeds zeer gebrekkig afgesloten zijn, vormen zij voor de steeds aanwezige muskieten welkome broedplaatsen. In het water dezer vaten wemelt het ook altijd van culex en stegomyalarven. Binnen de woningen in de donkere slaapruijten vinden de volwassen muggen steeds volop bloed en het is duidelijk, dat men op deze wijze ware culturen van muggen aanlegt.

De bevolking schijnt er, hoewel onbewust, steeds op uit, de muggen het eierleggen zoo gemakkelijk mogelijk te maken. Daar waar er door een groot reservoir van het

Hij trok dan ook af, maar eerst zagen wij nog dat ie een bamboezen kokertje uit zijn zak haalde.

Wat wou die daar in godsnaam mee doen?

Na een minuut of tien kwam ie terug en verd. hij had de zwarte katjes te pakken.

Bijna was er een hoeraatje opgegaan, maar gelukkig dachten wij nog bijtijds dat dat te gevaarlijk was.

Voorzichtig werden ze open gemaakt en de lak zuinig bewaard, want zei de steden die hadden we weer nodig.

Nou de eene pot werd dien avond soldaat gemaakt, maar op aanraden van den dubbele werd de andere eerlijk tusschen allen verdeeld en in de veldflesschen gedaan.

Dat het dien avond vrolijk in ons kampje toging, kun je wel snappen; allerlei moppen en anecdotes werden er getapt (die vertel ik jullie later wel eens).

Maar eindelijk was het toch tijd om te gaan maffen, eerste echter moesten de flesschen met water gevuld, netjes toegelakt en weer op hun plaats gebracht worden.

Ook dit gelukte den steden weder zonder dat de luit'nt wakker werd, maar nu kwam-ie terug met het bamboekokertje.

Op onze vraag wat ie met dat bamboetje moest doen, verwaardigde hij zich niet een antwoord te geven.

Eerst later vernamen wij wat-ie daarmee voor had.

Veel noemenswaard viel er verder op onzen tocht niet voor.

Op den laatsten dag, juist even voor wij het bevac bereikten, sprak de luit'nt ons aan en betuigde zijn tevredenheid over ons gedrag; ook vroeg hij of wij nog wel een borrel zouden lusten, de flesschen waren nog ter onzer beschikking.

Met stalen snuiten werd door allen ontkenkend geantwoord.

Hierop gingen wij verder en trokken nog tijdig het bevac binnen.

Daar aangekomen, moesten wij ons dadelijk bij den kapitein melden, en de luit'nt trotsch op zijn behaalde overwinning, liet met zelfgenoegzaamheid de beide vierkante potten op tafel zetten, terwijl hij den kapitein rapporteerde dat zijn manschappen geen drank meer wilden gebruiken.

hoofdgebouw voor voldoende drinkwater gezorgd is, hebben ze toch watervaten. Deze, de zogenaamde aschvaten, zijn voor de helft met water, voor de rest met asch gevuld; de loog trekt in het water, dat hierdoor zeer geschikt wordt voor de wasch. In dit water met een vrij hoog zoutgehalte wemelt het eveneens van larven.”

Hoe is het mogelijk, dat bestuur en vertegenwoordiging zulke toestanden laten voortbestaan? Moet de verbetering uitblijven totdat de Nederlandsche Regeering tot de overtuiging komt, dat er een hygiënist als Gouverneur naar Suriname gezonden moet worden?

In zijn werk „Die blutsaugenden Dipteren” heeft Grünberg gezegd dat „die Menge der ein Land bewohnenden Culiciden geradezu einen Maszstab für seine kulturelle Höhe bietet”.

Als men voor Land wil lezen stad zijn wij het hiermede geheel eens. Paramaribo kan muskietvrij gemaakt worden, maar dan moet een man met ijzeren wil de leiding in handen hebben.

Men schijnt in Suriname geheel vergeten te zijn, dat filaria-ziekten in Suriname eenmaal onbekend waren. De oudere schrijvers maken daarvan geen melding. Eerst na 1799 werden, gedurende het Engelsche bestuur, uit Barbados lijders aan „olifantsbenen” naar Suriname overgebracht, slaven die men daar kwijt wilde zijn, omdat zij minderwaardig waren geworden. Sedert heeft de filariose in alle vormen zich in Suriname schrikbarend uitgebreid en bestuur en vertegenwoordiging blijven werkeloos.

Zal men met de bestrijding wachten tot de geheele stadsbevolking op „olifantsbenen” voortstroomt?

* * *

In de etalages der boekwinkels kon men dezer dagen geschriften zien liggen, die met sprekende kaarten op den omslag aangeven hoe de Fransche Duitschland zouden willen verdeelen en hoever de Duitschers wenschen dat hun land zich zou uitstrekken ten koste van Frankrijk. Dit bracht ons een artikel van een ongenoemde in Das Ausland van 1886 No. 1 voor den geest, getiteld „Die künftige überseische deutsche Strafkolonie”. De schrijver betoogt, dat Duitschland een strafkolonie noodig heeft, dat de Deutsche kolonien daartoe niet geschikt zijn en vervolgt dan:

„Waar zal het Deutsche Rijk dus een strafkolonie stichten? Het moet er een verkrijgen en wel door aankoop, waartoe de gelegenheid schijnt te bestaan. Deze kolonie zou Hollandsch Guiana kunnen zijn of ten minste het Oostelijke deel daarvan, de linkeroever van de Marowijne of de landstreek tusschen deze en de Suriname tot 9° (?) N.B.

Dat zulk een gebied gemakkelijk aan te koopen zou zijn, is buiten twijfel. Reeds in het vorige jaar kon men in Engelse bladen lezen, dat de Nederlandsche Regeering aan de Britsche de kolonie Hollandsch Guiana te koop had aangeboden, welk aanbod echter was afgewezen. Waarheid is, dat het Koninkrijk der Nederlanden in zijn kolonie Guiana of Suriname nog slechts een last ziet, dat de koolnie geen baten meer afwerpt, maar offers eischt en dat Suriname als plantage-kolonie sedert de opheffing der slavernij in verval geraakt en waardeloos geworden is.”

Daarna geeft de schrijver de redenen van den achteruitgang aan, om aldus te vervolgen: „In één woord: de

„Nu jongens lusten jelui betoel geen borrel meer?”

Neen kapitein, dank u wel, wij zijn afschaffer geworden. Nu voor den donder dan zal ik er een op jullie gezondheid nemen.

Meteen liet hij een flesch open trekken, schonk een borrel in, dronk, maar..... op hetzelfde oogenblik spooft hij 't weer uit.

Bliksems, dat geloof ik graag dat die kerels dat niet lusten, dat is slapperloot vuil water.

Jullie had het gezicht van den luit'nt eens moeten zien, maar toch snapte ie het fijne nog niet van de zaak.

„Maar kapitein dat hadden ze toch niet vooruit kunnen weten”, zeide hij.

„Nu luit'nt we zullen er maar verder over zwijgen, de kerels kunnen inrukken.”

Wij wat vlug naar de kanten, dat snap jullie wel, wij waren nou geen afschaffers meer.

Later informeerde de kapitein bij den steden, hoe dat zaakje in mekaar zat en die vertelde toen de heele grap.

„Maar bliksems steden, als die luit'nt nu eens wakker geworden was, dan zou je toch leelijk zuur geweest zijn.”

Toch niet kapitein, antwoordde de steden. Toen ik in de smiezen had waar de luit'nt de jenever verborg, heb ik onderweg een klein ongfittig slangetje gevangen en U weet toch ook hoe bang de luit'nt voor slangen is, niet waar?

Welnu, als hij wakker geworden was, had ik gezegd, dat ik een slang onder zijn bultzak had zien kruipen en die voorzichtig weg wilde halen, en had hem dan tevens die kleine slang getoond.

„Verdomme steden het is jammer dat je niet afgestudeerd hebt, want je bent betoel betoel een gewiekste vent.”

Verder lachte de kapitein er eens over en heeft er ons nooit meer over gesproken.

Wel moest de luit'nt nog dikwijls hooren, wanneer hij van patrouille terug kwam:

„Wel luitenant, heb je je mannetjes soms weer bekeerd?”.....

P. E. U. T.

**Hillmer & Co.**

Noordeinde 58. Tel. 1667

PIQUÉ HEMDEN
f 2.75, 13.50, 14.- 14.50.Engelsche Hemden
steeds de nieuwste Dessins
van af f 2.50.Rijke keuze DASSEN.
Gemaakte en Zelfbinders.**MAISON-DROUOT**

WESSER & Co.

Lange Houtstraat 7, hoek Kasuariestr., Den Haag.

Wegens opheffing der zaak

ALGEHEELE UITVERKOOP

der aanwezige goederen tegen zeer verminderde prijzen.

Salon-, Eetkamer-, Heerenkamer Ameublementen, Gordijnstoffen, Karpetten, Oud-Hollandsche Kasten, Vitruines enz., enz., alle in degelijke afwerking en hoedanigheid.

Belangrijke Antiquiteiten voorraad.

Instituut „ALPINA”

GERSAU aan het Vierwaldstättermeer.

ONDERRICHT in alle Moderne Talen, zoowel elementaire als hoofdvakken.

VOORBEREIDING voor Universiteit, Politechnicum, Handel en Landbouwkunde.

HEERLIJKE LIGGING, gezond Alpenklimaat. Zeer geschikt voor herstel van zwakke schoolkinderen, of voor diegenen, welke hunne vacantie in Zwitserland willen doorbrengen

MATIGE PRIJZEN. Prima referentiën. Prospectus op aanvraag verkrijgbaar.

Directeur: PROF. VAN WIJK.

INSTITUUT „HAAGSCHE TEEKENCURSUS”

OPGERICHT 1906.

Gevestigd Galileistraat 2a. - Den Haag.

Opleiding L. O. en M. O. Teekenen. Onderwijs in Etsen, Schilderen en Kunstnijverheid. Spreekuur: Dinsdag 2-3 uur.

Directie: W. H. BIK. J. VAANDRAGER.

D. VAN HEIJNINGEN & ZOON,

KLEEDERMAKERS.

HOOGHE WAL 13-14. 'S-GRAVENHAGE.

2de huis van af de Kon. Stallen. Telefoon 590.

Steeds de nieuwste Engelsche en Schotsche Stoffen voor Dames en Heerenkleeding naar maat. Coupe en bewerking 1ste klasse.

DORDTSCHER BANK

'S-GRAVENHAGE - KNEUTERDIJK 12-14

behandelt alle Bankzaken.

PRIVAAT-CURSUS voor de Java Suikerindustrie.Ondergeteekende heeft zich de medewerking verzekerd van den Heer ED. KOPPESSCHAAR, gunstig bekend als de bedrijfsleider van Suikerfabrieken (Vierverlaten, Halfweg) en als auteur van vele geschriften op Suikergebied en zal daardoor in staat zijn aan de aanvragen tot plaatsing van een grooter aantal dan tot nu toe te voldoen, terwijl toch het voordeel van **privaat** dus **individueel** onderwijs behouden blijft.

N.B. Alle door ondergeteekende op Java afgeleverde jongelui vonden aldaar gereedelijk plaatsing en maken goede promotie.

Prospectus en nadere inlichtingen op aanvraag.

N. C. HOOGLIET, Weimarstraat 1a.

Oud-Fabricage-chef op Java.

woordig deze lieden niet eens meer te Singapore hun prooi afwachten, doch tegen den tijd, dat de aspirant-hadjis zich gewoonlijk ter bedevaart opmaken, de reis naar Makasar, Bima en andere plaatsen in het Oosten van den Archipel ondernemen, om hen daar tegemoet te gaan en dadelijk allerlei aanbiedingen in het belang van hun reis te doen. In 't laatst van 't vorige jaar kwamen te Bima een Arabier, Sech Saïd geheeten, van Djeddah afkomstig en een Hadji, Boeginees van geboorte; zij waren in elkaars gezelschap van Singapore vertrokken. Te Bima liepen zij al heel spoedig een aspirant hadji tegen 't lijf, die van hunne tusschenkomt gebruik wenschte te maken om eerst naar Singapore en vandaar verder naar Mekka te gaan. Een poos nadat de Bimanees met den Arabier en den Hadji zijn land verlaten had, keerden de beide laatstgenoemden weer naar Bima terug. Zij hadden hun oogen en ooren goed den kost gegeven en waren te weten gekomen, dat de Bimanees een rijke zuster had achtergelaten. Die zouden zij nu eens aan den haak slaan. Zij brachten haar een bezoek en zeiden haar met een ernstig gezicht, dat haar broer hun tien rijksdaalders had meegegeven, teneinde voor haar de kosten te betalen voor een reis naar Mekka. Haar broer stond er op — zoo verklaarden zij — dat ook zij de bedevaart ondernam; en nu hadden zij de opdracht gekregen haar daartoe, in het belang van haar zielsrust, over te halen. Gemakkelijk ging 't niet deze vrouw te overreden. Op 't laatst moest er wat dwang bij gebruikt worden. Eindelijk ging zij dan toch mee, de noodige contanten en juweelen bij zich stekend. Te Singapore vertelden zij haar, dat haar broer reeds vertrokken was en zij maar alleen door moest reizen. Doch nu bleek, dat zij niet genoeg contanten bij zich had om de verdere reiskosten te betalen. Geen nood, zeiden de zoogenaamde vrienden van haar broer, zij zouden haar wel behulpzaam zijn, haar door den verkoop van hare juweelen, van het noodige geld te voorzien. De goedgebouwde ziel deed afstand van hetgeen zij aan juweelen enz. tot een waarde van ± f 2000 bij zich had en kreeg daarvoor maar f 500 in handen. Zij lieten zich toen niet meer zien en haar verder aan haar lot over om weer elders hun slag te slaan. Als dergelijk bedrog ontdekt wordt, is 't steeds te laat. Kan 't Europeesch Bestuur ten deze niet preventief te werk gaan? zoo vraagt bovengenoemd blad.

Te Makasar en omstreken loopt ook een Turk rond, die allerlei steenen verkoopt, kostbaarheden van het Heilige Land, zooals hij zegt. De Inlanders loopen er in en hooren tevens uit zijn mond alles behalve lieve dingen aan het adres van het Hollandsche Gouvernement.

De Vereeniging van Inl. Ambtenaren.

Den 8en Februari j.l. had in de Kepatian (woning van den Patih) te Semarang een algemeene vergadering plaats van de Vereeniging: „Mangoen-Ardjo”. Ongeveer 50 leden waren aanwezig, w.o.: Raden Kamil (Inspecteur van het Inlandsch Onderwijs), Raden Atmodirono (architect bij de B. O. W.), alsook de patih en de onder-collecteur van Semarang. Vóórdat met de agenda een aanvang werd gemaakt, herdacht Raden Kamil in gevoelvolle woorden het leven en de verdiensten van den overleden President van Mangoen Ardjo, Raden Wirjo Koesoemo, in leven patih van Semarang. In aansluiting hiermee, toonde hij aan, welk een goed werk de oprichting van deze vereeniging was geweest. In weerwil van den korten duur van haar bestaan, kon zij reeds met voldoening op de resultaten zien. Het was niet meer dan plicht, indien nu alle Inlandsche Ambtenaren, en niet alleen die van het B. B., lid van deze Vereeniging werden, haar daardoor steunden. Hij was, zoo vervolgde hij, kort geleden als haar afgevaardigde bij den Gouverneur-Generaal op audiëntie geweest ter bespreking en behartiging van de belangen van Mangoen Ardjo en hare leden. Wat hij toen onder de hooge aandacht van den Landvoogd had gebracht, valt in 't kort hieronder samen te vatten 1e. Het bouwen van landswoningen voor assistentwedonos. Zij krijgen nu wel een zekere som, als huishuur-indemniteit, maar afdoende is deze wijze van voorziening niet. Zij, die in het diepe binnenland geplaatst zijn, kunnen geen geschikte woningen huren. Het huis van het dessahoofd is dan het eenige, dat zij, volgens hun rang en stand, betrekken kunnen. En welke beschuldigingen worden dan niet uitgesproken, waar of niet waar. Het heet dan, dat zij deze woningen pro deo bewonen of voor een schijntje huren. Bewijs nu maar 't tegendeel. Goed doet 't niet aan den naam en de integriteit der Inlandsche Ambtenaren. 2e. Alle politieambtenaren, patih's, wedonos en assistentwedonos enz. moeten voor den dagelijkschen dienst uniform gekleed gaan, opdat iedereen wete, dat hij met de politie te maken heeft. 3e. Vermeerdering van de traktementen der Inlandsche Ambtenaren. De schrijvers moesten met f 25 'smaands en de assistentwedonos met f 200 'smaands kunnen beginnen. De Gouverneur-Generaal heeft toen geantwoord, zei de Raden Kamil, dat alle Inlandsche Ambtenaren, afkomstig van de opleidings- of 3e klas H. B. Scholen, na een diensttijd van ongeveer vier jaren, een betrekking moesten bekleden, waaraan een traktement van minstens f 100 verbonden is. De leerlingen van de opleidingscholen komen gewoonlijk op 25-jarigen leeftijd in dienst. Het zou niet goed zijn, verklaarde Zijne Excellentie, op dezen leeftijd dadelijk met een te hoog traktement te beginnen. 4e. De regeling der pensioenen. Thans krijgt een Inlandsch Ambtenaar na 30 jaren dienst, als er niets op hem valt aan te mer-

ken, een pensioen ten bedrage van $\frac{1}{4}$ van het laatst genoten maandelijksch traktement. De meesten onder de gepensionneerden, die niet gefortuneerd zijn, hebben een alles behalve aangenaam leven. Velen gaan nog onder schulden gebukt. De kinderen kosten nog veel geld. De huishouding moet nog op denzelfden voet doorgaan. De Gouverneur-Generaal stelde een hooger pensioen in uitzicht. 5e. Pensioenen en onderstand van weduwen en weezen. Hieromtrent bestaat tot nu toe nog geen regeling. Het is overgelaten aan het oordeel van de plaatselijke autoriteiten. Hoe ook met de beste bedoelingen bezield, kan men ten deze niet altijd strikt rechtvaardig zijn. Een mensch blijft een mensch. Hij dwaalt soms als hij meent billijk te zijn geweest. Iemand, die onderstand noodig heeft, bezit niet genoeg om te kunnen leven, zoodat, indien hem die onderstand niet wordt verleend, hij in den afgrond van ongeluk en ellende wordt gestort. Overgelaten aan de plaatselijke autoriteiten, is de maatstaf van beoordeeling natuurlijk overal verschillend en is de toekenning van hulp en onderstand niet altijd even billijk. Wenschelijk is daarom ten deze een uniforme regeling. Het Gouvernement is nu voornemens 5 pCt. van de traktementen te heffen voor de oprichting van een weduwen- en weezenfonds. Als 't onder de Europeesche Ambtenaren kan, moet het onder de Inlandsche ook kunnen, zoo vond spreker.

Daarna had de jaarlijksche verkiezing van een nieuw bestuur plaats. Verkozen werden: President Raden Atmodirono, Vice-president de hoofddjaka van Semarang; Secretaris Raden Nosingo, opzichter B. O. W., Penningmeester Mas Aditomo, adjunct-hoofddjaka; Commissarissen: 1. Raden Mas Soenario, ondercollecteur; 2. Mas Djojomihardjo, wedono van Padoeroengan; 3. Raden Bei, wedono van Singenlor. Bij de rondvraag werd nog door een der leden ter sprake gebracht: het overmatige werk van de distriks- en onder-distrikschrijvers. Veel wat niet tot hun werkkring behoort, wordt op hunne schouders geladen. Zij zijn de duivelstoelers van hunne chefs en van nog andere personen. Zij zitten van 's ochtends vroeg tot 's avonds laat te werken; zij verrichten het werk voor minstens twee andere personen, die dan nog de handen vol zullen hebben. Een mantri-opiumverkooper deelde mede, dat de Inlandsche opiumambtenaren te Semarang een vereeniging van broederschap de „Dana Oepaja” hebben opgericht. Ook deze vereeniging is voornemens een request in te dienen aan den G.-G. om lotsverbetering te verzoeken voor deze categorie van ambtenaren. Dit lid vroeg of deze vereeniging niet als een tak van Mangoen Ardjo beschouwd kon worden. Geantwoord werd, dat de lotsverbetering der ambtenaren reeds in overweging is genomen bij de Regeering. Het leven is toch met tien jaren geleden vergeleken duurder geworden, maar de uitgaaf zou in eens te groot wezen. De Regeering zal geleidelijk te werk moeten gaan. Er is geen bezwaar, dat deze Vereeniging als lid van Mangoen Ardjo toetreedt en daardoor van zelf een tak daarvan wordt. („Bintang Soerabaja”).

WAT DE CHINEES VERTELT.

Pestbestrijding ?

Ten huize van den wedono van Patee (Kediri) had, op uitnoodiging van den daar bescheiden controleur B.B., een samenkomst plaats van de Chineezzen ter plaatse. Besproken werden de voorzorgsmaatregelen, te nemen in het belang van den tegang van de zich voortwerkende pest. De Chineezzen waren in grooten getale opgekomen. Zeker, zoo'n gelegenheid, om bij elkaar te komen en te praten, laten zij gewoonlijk niet ongebruikt voorbijgaan. Uitvoerig werd de noodzakelijkheid betoogd: 1e. Huizen en erven schoon te houden. 2e. De huizen moesten goed gewit (een glimlach kwam op het gelaat der kalkhandelaren) en alles moest met carbol gereinigd worden. Zwavel moest er gebrand worden. Zij, die niet in staat zijn de kosten te betalen, konden die aan het Bestuur opgeven, dat kosteloos in de behoefte zou voorzien. Men moest zich afgezonderd houden van de lijders aan deze ziekte, om niet in aanraking te komen met de bacillen. Het behoud van eigen leven en dat van vrouw en kinderen was er mee gemoeid. Het vuil van de erven moest opgehoopt en verbrand worden. Het Bestuur zou de koolies verstrekken om het afval op te halen en weg te ruimen, enz., enz. Men moest niet op den grond slapen. Die geen bed had, kon voor f 1 een divan bij den controleur krijgen. De betaling kon bij paymenten geschieden. Alle aanwezigen vonden dit alles uitstekend. Moefakat! Moefakat! werd luide uitgeroepen. Aan den President van de „Siang Hwee” werd gevraagd, of men reeds voldoende voorzien was van hout en zink voor de oprichting der pestbarakken. Ja, zeide hij. Anders zal het Gouvernement U ook daarin tegemoet komen, verklaarde de controleur. Voorts deelde deze nog mede, dat hij anonieme brieven had gekregen, inhoudende, dat er zwaar gedobbeld werd in het Chineesche kamp. Hij zou er niet op ingaan, zeide hij, daar hij er vast van overtuigd was, dat de Chineezzen hun eigen belang in dezen ongezonden tijd wel zouden begrijpen en dus een geregeld leven leiden, niet nachtbraken en zich niet aan spel en drank zouden overgeven. Neen, natuurlijk niet, antwoordden de brave Chineezzen. Na afloop van de conferentie ging men uit elkaar, om evenwel in den loop van den avond weer in clubjes bij elkaar te komen, bij vrienden en kennissen. Er werd over het gehoorde gesproken en daarbij gemoedelijk een kaartje gelegd. Ach, de ge-

Teleph. 5492. **Vleeschhouwe rij** Teleph. 5492. **Valkenboschplein 3.** **GERARD BLONK.**

Moderne Exploitatie.  Levering uitsluitend prima kwaliteit.

THE BERLITZSCHOOL OF LANGUAGES

WELBEKEND - BU ALLEN DIE MET VERLOF IN NEDERLAND VERTOEVEN

DEGELUK ONDERWIJS IN

DUITSCH, ENGELSCH, FRANSCH, SPAANSCH, ITALIAANSCH, enz.

LET OP HET JUISTE ADRES DER ORIGINEELE BERLITZSCHOOL

OVER DE WAALSCHER KERK

58^a NOORDEINDE NIET BOVEN KRUL TEL: 2234

 **1^e Klas Familiepension** **„KERCHER”**

Villa „MATHILDE”

Oude Schev. weg 112-114.

TEL. INTERC. SCHEV. 1256. DEN HAAG.

Koninklijke Brood- en Beschuitfabriek

LENSVELT NICOLA

VEENESTRAAT 23 DEN HAAG.

Lunchroom.

Specialiteit HAAGSCHE BESCHUIT.

Roggebrood in blik voor Export.

VOOR INDIË. De aangenaamste, mooiste en nuttigste bezigheid is zeker het **Fluweelpletten** en Schilderen. Onderricht bij

Firma TENZER, Noordeinde 139a, Den Haag

Magazijn en Fabriek van Schildersartikelen, voorwerpen om te Branden, Snijden, enz. RIJK GEILLUSTR. PRIJSCOURANT VAN HOUTWAREN tegen inzending van 50 cent franco Indië.

MAGAZIJN VAN:

Heeren Hoeden



EDUARD PELGER

PRINSESTRAAT 35 : : 's-GRAVENHAGE

TELEPHOON 3902

Sigaren Ex- en Import Maatschappij v/h L. LANGE.

Leverancier van Z. K. H. Prins Hendrik der Nederlanden, Hertog van Mecklenburg, enz.

Lange Voorhout 86, 's-Gravenhage.

SPECIALE VERPAKKING VOOR DE TROPEN.

HOOGFIJNE LICHT BREMER SIGAREN GEIMPORTEERDE HAVANA SIGAREN.

legenheid was zoo schoon! Zwaar werd er tot diep in den nacht gedobbed. Ja, ja, zoo worden de goede bedoelingen opgevat en uitgevoerd, roept de „Pewarta Soerabaja” uit.

Over een Correspondent van een Hollandsch Indische Courant.

Eenige dagen, nadat de leden van de „Djamaïtoel Islam” (ook een soort S. I. in de ommelanden van Batavia) pogingen hadden gedaan om ongeregeldeheden te doen ontstaan op het aan een Chinees toebehoorende particuliere land Tjakoeng (Bekasi), welke pogingen gelukkig tijdig verijdeld werden door het krachtig en beleidvol optreden van den heer Cohen, assistent-resident van Meester Cornelis, kwam een zekere procureur-bamboe, die als correspondent van „De Locomotief” voor West-Java bekend staat, bij een der administrateurs van een particulier land onder Bekasi. Zij kenden elkander heel goed. De zaakwaarnemer-correspondent had meer dan eens geldelijk volop geprofiteerd van dezen Chineesch-landeigenaar. Telkens als hij voor het een of ander, wat zijn zaken of zijn huishouding en vooral van de blandja pasar betrof, geld te kort kwam, klopte hij bij den Chinees aan. En deze was steeds zoo goed hem te helpen. Ook de reiskosten van den procureur werden vergoed. Nooit zag de Chinees een cent terug. Op dien dag dan, kwam hij weer bij den Chinees, nu niet zoozeer om weer een kleinigheid los te krijgen, dan wel om bij wijze van chantage een grooten slag te slaan. Hij zeide eerst, dat hij correspondent was van „De Locomotief” en dat hij, in deze kwaliteit, in opdracht had uitvoerig over de toestanden in Bekasi te schrijven. Natuurlijk moest hij dan zaken aan tlicht brengen, nu juist niet aangenaam voor de heeren landeigenaren in Bekasi. Als Bahah hem een flinke som wilde uitkeeren, zou hij over deze zaken, door de Djamaïtoel Islam druk besproken, geen woord reppen in zijn correspondentie. Van „De Locomotief” kreeg hij toch een vaste betaling. Hij kon er altijd wat van maken. De landheer werd boos en zeide, dat de procureur schrijven kon wat hij wilde. Geld had hij voor dit nuttelooze doel niet over. En bang was hij er ook niet voor, wat de correspondent ook van zijn land ging schrijven. Naar de toestanden op dit land kon men gerust onderzoek doen. Hij knevelde de bevolking niet, perste haar niet uit. Zulke correspondenten houdt die kakè (oude sukkel) van een Stokvis er op na! Zoo roept de „Pernigan” uit. Deze correspondent heeft niet nagelaten in zijne artikelen een ongunstig tafereel te tekenen van de toestanden op de Chineesche landen, als oorzaak van de onrust door de S. I. en D. I. teweeg gebracht. Uit wraak schreef hij allerlei leugenachtige berichten. Het mes sneed bij hem aan twee kanten. Hij kreeg als correspondent betaling van „De Locomotief”, maar werd ook voor zijne moeite schadeloos gesteld door de leiders van de S. I. te Meester Cornelis en Bekasi, die hem de kosten vergoedden van zegels, sigaren, reiskosten, sporen, trammen, huishouding en voor de..... jenever. (Deze procureur is n.l. ook een goede sobat van de alcohol). Zoo wordt de S. I. verdedigd tegenover de Chinezen en zoo worden de Hollandsch-Indische bladen voorgelicht!

Aldus besluit bovengenoemd Chineesch-Maleisch blad.

Van Vreemde Koloniën.

Klein-Azië.

De Porte heeft haar keuze voor twee inspecteurs-generaal over de hervormingen in Oostelijk Klein-Azië gevestigd op den op 't laatst bij de voordracht gevoegden Noor majoor Hoff en op onzen landgenoot den heer L. C. Westenenk. Deze is sedert Juli 1910 assistent-resident, heeft in Nederlandsch-Indië reeds een zeer eervolle loopbaan achter den rug, hij heeft op Borneo en Sumatra de aandacht op zich gevestigd door helder inzicht en vooral door groote vastheid van wil. Hij is niet alleen ridder in de Oranje Nassau-orde, maar verwierf ook de voor een civiel ambtenaar zeldzame onderscheiding van ridder der Militaire Willemsorde.

Hij heeft wel de karakter-eigenschappen, noodig voor een hervormer, hij is ook goed bekend met de leer van de koran en zijn toepassing op politiek gebied. Er is dus veel reden om van hem te verwachten wat een energieke, nog jonge man geven en doen kan — maar met dit al is echter nog geenszins gezegd, dat Westenenk veel zal vermogen te bereiken. De toestanden in Klein-Azië, waarover wij in het vorige nummer spraken, maken elke voorspelling onmogelijk.

In den loop dezer week vertrekt hij naar Konstantinopel tot het houden van besprekingen met de Turksche regering. Moge hij daarbij de toezegging van den onmisbaren steun vinden, voor de uitvoering der hoofdlijnen, die hij zal hebben aan te geven. Zou het als een goed voorsteek mogen gelden, dat de Turksche minister van financiën besloten heeft in de eerste dagen van Mei aan de ambtenaren in Staatsdienst het achterstallig salaris uit te betalen? Wel typisch dat Reuter dit merkwaardig genoeg vindt om het per telegraaf aan heel de wereld te verkondigen.

Egypte tegenover Turkije.

Het is geen toeval, dat wij het hier volgende vlak onder het voorgaande plaatsen.

Aziz Ali, El Masri, de man, die in den laatsten tijd een groot aandeel had aan het voortdurend verzet der muzelmannen tegen de Italiaansche overheersching in Lybië,

werd te Konstantinopel eerst ter dood veroordeeld, het vonnis werd veranderd in 15 jaar gevangenisstraf, maar de aandrang tot begenadiging was krachtig genoeg om den sultan tot genade geven te doen besluiten. Inderdaad heeft Aziz Ali gedaan wat elken verzetsleider ten laste kan worden gelegd. Turkije ziet het verzet eigenlijk met genoegen maar de leiders staan steeds bloot aan veroordeeling als de Porte op de eene of andere wijze last krijgt van haar sympathie voor hun werk.

Niettegenstaande de Mohamedanen eerbied voelen voor den sultan als godsdienstig hoofd, hebben de Egyptenaren de sympathie voor Turkije geheel verloren. Egypte heeft altijd flink de Turksche kas gesteund, maar 't kreeg niets dan krenkende bejegening terug, de behandeling van Aziz Ali, die Egyptisch officier is, is er weer een bewijs van. Ook de tegenwoordige regering heeft een groot aantal spionnen in Egypte, die zorgen voor een voorraad waargenomen of zelf vervaardigde beschuldigingen, die de regering bewaart om ze, zoodra dit in haar kraam te pas komt, uit te spelen. Doux pays!

De diamantmarkt in 1913.

Het verloop van de diamantmarkt in Londen was in 1913 wel eigenaardig. De African World, het vakblad voor de mijnnijverheid in Zuid-Afrika, begon zijn Kerstnummer met de volgende opmerking: Indien de laatste maanden van het jaar geen opvallende daling getoond hadden, zou men hebben kunnen zeggen, dat de diamanthandel zich nooit te voren in meer schitterend licht had vertoond. Tot in 't laatst van September nam de verkoop zeer sterk toe. Week na week trof het grootere aantal verhandelde steenen. Andere vakbladen lieten zich in gelijken geest uit, speciaal voor de vraag naar „ongeslepen” steenen. October bracht hierin echter plotseling verandering, de navraag hield op.

Als oorzaak hiervoor geeft de Deutsche Kolonialzeitung op, het op 1 October in de Vereenigde Staten van N. Amerika van kracht geworden tarief van invoer, niet alleen voor ongeslepen, maar ook van 10 pct. op geslepen steenen. In afwachting van deze tariefverhoging werden groote bestellingen gedaan, die op den bepaalden dag natuurlijk ophielden. En daar N. Amerika de voornaamste afnemer is, is de invloed hiervan op de markt te begrijpen. Toch was deze omkeer niet verwacht, althans de diamantslijperijen en handelaars in Europa hadden zich van een grooten voorraad voorzien, medegelept door de groote navraag, zij zaten nu met hun overdaad. De maatschappijen in Zuid-Afrika leden minder door de ongewone deining, deze bracht wel een teleurstelling, maar de omzet in de eerste negen maanden was zoo groot geweest als die van 12 maanden in andere goede jaren, zoodat zij eigenlijk niet mochten klagen.

De prijzen waren in de eerste periode ook heel mooi. De Beers consolidated Mines verkochten in het jaar 1912—1913 (dat echter slechts tot 20 Juni loopt, zoodat daarna nog een paar goede maanden gevolgd zijn) 24000 karaat minder dan in voorafgaande, maar maakten daar toch 650000 p. st. of ruim 8 miljoen gulden meer van. De Premier-mine geeft prijzen, die tot October loopen. Per karaat steeg de prijs van 1 p. st. tot 1.2 p. st., dat is 10 pct. De winst der mijn klom van 840.656 p.st. tot 1.003.098 p. st.

In de hier overgenomen cijfers ligt mede een verklaring voor de crisis in den diamanthandel, die momenteel velen in spanning houdt.

Mexiko—Noord-Amerika.

De vredes-president Wilson door allen in Noord-Amerika toegejuicht om zijn oorlogsdaad ter beëindiging van 't Tampico-incident. Zoo zijn nu eenmaal de politieke consequentiën of inconsequentien.

Een detachement matrozen van de Vereenigde Staten landde te Tampico, in uniform maar ongewapend, om toezicht uit te oefenen op een voorraad petroleum. Een Mexicaansche afdeling gefedereerden nam het detachement in arrest. Vice-admiraal Mayo protesteerde bij de autoriteiten en verkreeg de in vrijheidstelling, hij eischte bovendien als verontschuldiging een saluut aan de Amerikaansche vlag.

Hiervan wilde president Huerta eerst niet hooren. De Noord-Amerikanen getuigden op velerlei wijze, dat zij van president Wilson een vasthouden aan den eisch verwachtten. Onder de verwijten, die bij een toegeven zijnerzijds mede in rekening zouden worden gebracht, hoorde men b.v. al zeggen, in de zaak der tarieven voor het Panamakanaal heeft hij zich door Engeland de wet laten stellen en nu zal Mexico ons de baas zijn. Intusschen zoover is 't niet gekomen. De vredes-president besloot door de, onder admiraal Badger, naar Tampico gezonden Atlantische vloot, den eisch van een verontschuldiging door 21 saluutschoten kracht bij te zetten.

Huerta scheen eieren voor zijn geld te kiezen, de toestand in Mexico liet hem allerminst toe een beroep op de natie te doen. Anderzijds moest Huerta, slim als hij is, toch zoo weinig mogelijk nadeel, kon 't nog wat voordeel van den toestand halen. Voor overmacht zwichtend, wilde hij het volk niet laten lijden, al beschouwde hij 't recht aan zijn zijde te hebben. Hij zou dus toegeven, maar N.-Amerika zou 't saluut met evenveel schoten moeten beantwoorden. Hierop had Wilson niet gerekend; maar nergens staat dat ooit een groet onbeantwoord moet blijven, zelfs wanneer deze een apologie is. Wilson kon deze voldoening dus wel geven. Maar nog vond Huerta een voorwaarde uit, die aan de verontschuldiging het karakter van ootmoedigheid al meer moest ontnemen: op elk schot van Mexico zou dadelijk een van N.-Amerika volgen. Dat werd te kras, de ernst zou zoo verloren gaan. Het

Een Zeebaboe,

aankomende 9 Mei te Genua of 20 Mei te Amsterdam, biedt zich aan voor de terugreis naar Indië. Informaties te bekomen bij de Hoog WelGeb. Vrouwe Douairière DE JONGE-BRAUN, Almen, (Gelderland) Huize Groot Have.

W. P. de BOCK

PIET HEINSTR. 71-73. TEL. 1769.

BADEN, GEIJSERS.

Mode-Vakschool, Daendelsstraat 80,

der Vereeniging voor Mode-Vak scholen te 's-Gravenhage.

Goedgekeurd bij Kon. Besluit 26 Aug. 1911, No. 45.

Grondig onderricht in Maatknippen, het Costuum-, Mantelvak, enz., zoowel voor eigen gebruik als ter verkrijging van de Diploma's voor Costumiëre, Coupeuse en Leerares. Morgen-, Middag- en Avondlessen.

De examens gaan uit van de Vereeniging bovengenoemd. Vraagt prospectus bij de Directrice

Mej. C. MAAS.

RIPPEN

Pianohandel

PIET HEINSTR. 42
ELANDSTRAAT 17.

Tel. 4683.

Verhuren Stemmen

HEINEKEN'S Glazenwasscherij

STOOM JALOUZIEËN- EN ROLLUIKENFABRIEK

Fabriek van Geschilderde

: Gordijnen :

in meer dan 500 dessins

KLENUS Stofzuigmachine

Hof- en Rijksleveranciers
'S-GRAVENHAGE

Kettingstraat No. 6 - Telefoon 2478

WISBRUN & LIFFMANN.

Veenestraat 35-37 - Tel. 2503. - Den Haag.

DAMES MODEARTIKELN.
ZIJDEN STOFFEN, FLUWELN, KANTSTOFFEN.
ALLE SOORTEN GARNEERINGEN, ENZ.

BALARTIKELN.

„poef, paf” heeft alleen beteekenis door de betuiging van leedwezen, die de wereld er in kan zien, wordt deze weggedoeld, door een toegeven aan allerlei daarbij gestelde ongewone voorwaarden, dan komen de lachers meer aan de zijde van den boetedoener dan van den boeteoplegger. Wilson gaf aan de oorlogsschepen in de Mexicaansche wateren bevel, zich gereed te houden om zoo noodig handelend op te treden. Huerta kreeg een paar dagen bedenktijd; gaf hij Zondag niet toe, dan zou Wilson Maandag 't Amerik. congres raadplegen.

Dit heeft, wat het Huis van Afgevaardigden betreft, Maandag dan ook plaats gehad. Met 337 tegen 37 gaf het machting om de wapenen te bezigen. Op het oogenblik dat wij dit schrijven is de uitspraak van den Senaat nog niet bekend, maar deze zal zeker in dezelfde richting gaan.

De Amerikaansche scheepsmacht, bestemd voor de Mexikaansche wateren, speciaal voor de havens Tampico en Vera Cruz, zal thans 25000 matrozen en mariniers bedragen. Een Amerikaansch leger, onder generaal Wood, staat bij de Mexicaansche grens. Zoo heeft het noodlot den vredesapostel Wilson toegedacht, dat juist onder hem N.-Amerika oorlog zal voeren.

Hoe zal het in Mexico gaan? Huerta schijnt eenige hoop te hebben op een verzoening met de leiders der opstandelingen Carranza, Villa en Zapata. Mocht het, onder den drang van het dreigend buitenlandsch gevaar, hiertoe komen, dan zouden wij in 't geheel geen waarde meer hechten aan de verzekering van Huerta, waarop wij toch al niet veel zouden durven vertrouwen, de verzekering bedoelen wij, waarbij hij de veiligheid der buitenlanders waarborgt.

De Nederlandsche belangen blijven niet buiten het gebied. Zoals men weet, hebben groote Nederl. petroleummaatschappijen uitgestrekte concessies in het binnenland van Mexico.

De vloot politiek van Australië.

Wij hebben er reeds met een enkel woord over gesproken, maar nu de inzichten van den Austral. minister van verdediging, Miller, meer in bijzonderheden bekend zijn, door een uitvoerige rede over de vlootpolitiek van den Austral. Statenbond, komen wij, in navolging van de Engelsche bladen, er nog eens op terug.

Toen minister Churchill de vorige maand zijn program voor de zee-staatkunde van 't Britsche rijk ontvouwde, noemde hij zelf hetgeen de Austr. vloot betrof het belangrijkste gedeelte ervan. Nu heeft Miller de door Churchill gegeven beschouwingen aan een scherpe critiek onderworpen. De grondslag waarop de Austr. marine georganiseerd is, wordt er door uiteengerukt. In plaats van een samenwerkende staatkunde voor het geheele rijk, wordt een schema voor de afzonderlijke verdediging van de Stille Oceaan aangenomen. Het is een tenietdoening van de politiek door de kroonkoloniën en de rijksregering in onderling overleg aangenomen, zonder voorafgaand overleg met of kennisgeving zelfs aan de regeeringen der kroonkoloniën.

Zoodanige wijze van handelen en behandelen kan niet goedschiks aanvaard worden door een verantwoordelijk minister in eenige kroonkolonie. In Australië voelt zeker een zeer groot deel der bevolking dit evenzoo als de minister.

„The Times”, dit besprekend, ziet in Miller's opvatting echter een verkeerd begrip van hetgeen de First Lord gezegd heeft. Deze toonde toch waardeering voor hetgeen Australië voor de vloot gedaan heeft, hij erkende de volle vrijheid voor elke kroonkolonie om haar vlootpolitiek naar eigen inzicht te regelen. Verkeerde uitlegging is, volgens 't groote blad, gegeven aan deze verklaringen van Churchill: de beteekenis van het Anglo-Japansche verbond vormt de ware en daadzakelijke verzekering voor de veiligheid van Australië en Nieuw-Zeeland, en ook de toestand in den Stillen Oceaan zal zijn regeling vinden door de beslissing, die in de Europeesche wateren bevochten wordt.

Australië kan hierover anders denken, maar het heeft „The Times”, geen reden om boos te zijn. Australië kan zich, evenals Nieuw-Zeeland, niet genoeg beveiligd achten door het met Japan gesloten verdrag het kan de beslissing over zijn lot niet willen laten afhangen van een concentratie der Britsche vlootmacht in de Noordzee, maar Churchill heeft rekening te houden met de omstandigheden, zooals deze, door de Canadeesche beslissing om geen dreadnought's ter beschikking van het moederland te stellen, zich aan hem opdringen.

Men moge hierover denken hoe men wil, zonder twijfel zal de lust in Australië om over een eigen marine te beschikken, die zoo weinig mogelijk afhankelijk is van — en zoo weinig mogelijk gebonden is aan die van het moederland, er zeer door zijn gegroeid. Gegroeid, groeiend — wie weet, om eens misschien den eisch kracht bij te zetten voor een ook in andere opzichten nog te verminderen afhankelijkheid van het verre moederland.

OOST- EN WEST-INDISCH LITERAATUUR-OVERZICHT.

Monografieën over Nederlandsch-Indië.

Een medewerker schrijft aan het „Bat. Nbl.”: Met belangstelling las ik in uw blad van 12 dezer het hoofdartikel betreffende „Monografieën over Indië”. Volkomen ben ik het met u eens, dat het een gelukkig verschijnsel mag worden genoemd, dat uit verschillende publicaties, welke de laatste jaren zijn verschenen, blijkt, hoezeer de belangstelling in onze koloniën verlevendigt. Hetgeen door u wordt medegedeeld, betreft echter slechts publicaties van particulier aard, al moge voor de samenstelling daarvan vaak regeeringssteun verleend zijn.

Echter reeds meer dan eens is de wensch uitgesproken, dat het N. I. gouvernement in deze iets zou doen en Nederland is ons in deze dan ook reeds ver vooruit. Reeds eenige jaren geleden werden door de afdeling handel van het ministerie van landbouw in den Haag een serie boekjes uitgegeven over de verschillende onderdeelen van handel, nijverheid, scheepvaart enz. handelende. Het zijn kleine, populaire boekjes, die later ook in het Engelsch en Fransch vertaald zijn en in het buitenland o.a. op de Brusselsche tentoonstelling in grooten getale verspreid werden.

Thans is eindelijk echter ook het N.-I. gouvernement wakker geworden. De commissie, die verleden jaar werd ingesteld om de regeeringsinzending te San Francisco voor te bereiden, heeft gemeend in Amerika geen betere reclame voor onze koloniën te kunnen maken, dan door op de expositie een informatiebureau (men heeft dezer dagen het besluit kunnen lezen, waarbij de chef der afdeling nijverheid en handel van het departement van landbouw, de heer E. de Kruijff met de leiding daarvan werd belast) op te richten, waar behalve mondelinge inlichtingen ingewonnen, ook kleine brochures over onze koloniën tegen minime prijs zouden verkrijgbaar zijn.

Voor dit doel zijn op verzoek der commissie door ambtenaren en particulieren ruim 30 brochures geschreven, die in het Engelsch zijn vertaald en nu gedrukt worden in een totaal oplaat van 90.000 exemplaren bij de firma Van Dorp en Co. te Semarang.

Het doet mij genoegen den lezers van het Bat. Nwsbl. over deze brochures, die kleine monografieën vormen, nog eenige nadere bijzonderheden te kunnen vertellen. Er zijn geschreven 17 algemeene brochures, welke de volgende onderwerpen behandelen:

1. Ned.-Indië, ethnographisch en geographisch.
2. Ned.-Indië als koloniseerende mogendheid gedurende 100 jaar.
3. Bestuursorganisatie van Ned.-Indië. (Bestuur, rechtswezen, rechtsverhoudingen, politie, gevangeniswezen, rechtspraak, decentralisatie, eeredienst, zending enz.)
4. Zorg voor de hygiëne. Geneeskundige dienst.
5. Publieke geldmiddelen.
6. Volkscredietwezen.
7. Middelbaar en lager volksonderwijs.
8. Vakonderwijs.
9. Wetenschappelijke voorlichting op het gebied van landbouw, nijverheid en handel.
10. Publieke werken. (Havens, irrigatie, wegen).
11. Verkeerswezen.
12. Boschwezen en boschproducten.
13. Delfstoffen.
14. Munt-, credit- en bankwezen.
15. De groote cultures en de landbouwnijverheid.
16. Handel en handelswetgeving.
17. Nijverheid.

Verder zijn er samengesteld 16 productenbrochures, n.l. over: suiker, koffie, tabak, rubber, kina, vezels, aetherische oliën, producten van de casave, thee, specerijen, hout, oliehoudende gewassen, petroleum en verdere aardolieproducten, gom-capal en gom-damar, looistoffen en hoedenfabricatie (zooals in Tangerang).

Al deze brochures zijn verlicht met foto's en verduidelijkt door middel van grafieken.

Voor zoover mij bekend, bestaat nog geen plan deze brochures ook in het Nederlandsch uit te geven. Zij worden weliswaar uitsluitend voor San Francisco gedrukt, maar het zou, dunkt mij, toch wel aanbeveling verdienen ze ook in andere landen verkrijgbaar te stellen, opdat men ook elders eenig idee krijgt van de stijgende ontwikkeling dezer koloniën. En daarom zou de uitgave ervan in het Nederlandsch en ook in andere talen dan Engelsch m.i. wel wenschelijk zijn.

Plaatsen en landstreken in Ned.-Indië, welke op 2 Maart 1914 besmet verklaard waren.

Aan het jongste Bulletin van den Bond van geneesheeren in Ned.-Indië, ontleenen we onderstaande opgave, die geen nadere toelichting vereischt o.i.

Plaats of Landstreek.	Gewest.	Ziekte.	Datum van ingang der besmetverklaring.
Malang, Penangoengan, Senggoeroeh, Gondanglegi, Karanglo (met uitzondering van het gehucht Meling) distrieten in de afdelingen Malang.	Pasoeroean	pest	5-4-1911
Toeren (district).	"	"	9-4-1911
Toeloengagoeng (afdeelingshoofdplaats).	Kediri	"	6-2-1912
Kediri (hoofdplaats).	"	"	6-8-1912
Soerabaja (hoofdplaats).	Soerabaja	"	17-12-1912
Goerah (onderdistrictshoofdplaats).	Kediri	"	24-12-1912
Paree (district).	"	"	31-12-1912
Madioen (hoofdplaats).	Madioen	"	3-2-1913
Kepoeh en Ngoedjang (desa's in de afdeling Toeloengagoeng).	Kediri	"	23-5-1913
Bankalan en Bajakan (desa's in het district Modjoroto).	"	"	21-7-1913
Ngandjoek (afd. hoofdplaats).	"	"	1-8-1913
Goerangareng (district).	Madioen	"	16-8-1913
Betek, Dempelan en Nglambangan (desa's in de afdeling Madioen).	"	"	7-11-1913
Banaran (desa in het onderdistrict Babat).	Soerabaja	"	18-11-1913
Andanasari, Wonosari, Gendro (desa's) en kampong Kadepaten, (desa Toetoer).	Pasoeroean	"	3-1-1914
In het district Tengger Pramboenan (desa in de afdeling Sibolga).	Tapanoeli	pokken	30-1-1914
Menganti (onderdistrict).	Soerabaja	pest	19-2-1914
Prigen en Soekoredjo (onderdistricten in afdeling Bangil).	Pasoeroean	"	25-2-1914
Seboeloan (koeria in de afdeling Sibolga).	Tapanoeli	pokken	28-2-1914

Het rapport in zake reorganisatie Prot. kerken besproken.

Overgedrukt uit het Soerabaiasch Handelsblad, verscheen de volgende brochure: Reorganisatie of desorganisatie! Beoordeeling van het Rapport der Staatscommissie in zake de reorganisatie der Protestantsche Kerken in Ned.-Indië, door Ds. N. Klaassen, predikant te Kediri. Zoo als uit den titel reeds valt af te leiden, is spreker met

G. J. R. VAN DER GAAG & ZON
 GROENMARKT 27
 TELEPHOON No. 2512

□ □ DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN □ □
 □ □ DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN- □ □
 □ □ EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS □ □

INSTITUUT „LAURILLARD”.

Schriftelijke- en mondelinge opleiding, ook in N.O. Indië, in alle onderdeelen van het recht, ook voor examens, o.a. **Candidaats- en Doctoraal examen in de Rechtswetenschap, Staatsinrichting M.O., Staathuishoudkunde M.O., Gemeente-Administratie.**
 Propectus-aanvragen aan het Instituut, Oranjeplein 102a, Den Haag en voor Indië: H. BURIKS te Pekalongan; J. H. DE SITTER, Assistent-Resident-Secretaris te Banjoemas; en R. VAN DEN ENDE, Kapitein-Intendant O.-I. L., Weltevreden, Gang Holle 4.

P. B. VAN MOORSEL & CO

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
 Torenstraat 5-6 - Telefoon 2898 - Den Haag

Goedkoopst adres voor het geheel of ged. installeren van woningen.

W. POPPINK, Telefoon No. 4485

Prins Hendrikstraat 141-143 - Den Haag.

Geheel gepantserde Hutkoffers. Voor het bagageruim, 100 c M., lang, 50 c M. breed, 50 c M. hoog m. bak f 10.50. Voor de nut 100 c M. lang, 50 c M. breed, 36 c M. hoog, met bak f 9. Voor de hutten der nieuwe booten 100 c M. lang, 50 c M. breed 40 c M. hoog met bak f 9.50.

Sigaren-Magazijn „TRIO”

Lange Poten 19 Den Haag.
 Speciaal adres voor Java Cigaretten van **MAC GILLAVRY - DJATI ROENGGO.**

A. J. LINNEWEEVER,
 Westeinde 32a - 's-Gravenhage.
 Orthopaedisch Schoenmaker
 KURKVERHOOGINGEN
 OP VERSCHILLENDE MANIEREN.

Laarzen met baleinen, Laarzen met sieunwerk, Beugel-laarzen, enz. enz.

KON. NEDERL. MANDENFABRIEK FERD. VAN VLIET
 NOORDEINDE 158. DEN HAAG.

Tuinmeubelen. Mailbanken. Serremeubelen.

P. DICKHOFF.
 Kunsthandel - Spiegel- en Lijstenfabriek
 ENCADREMENTEN.
 Speciale bewerking voor de tropen.
 86a PIET HEINSTRAT 86a.
 Telefoon 5676.
 DEN HAAG.

HUPFELD'S FILIAAL
 Directie:
DUWAER & NAESSENS
 PIANO-, PHONOLA- en MUZIEKHANDEL
 is gevestigd:
 's-GRAVENHAGE AMSTERDAM
 Keuterdijk-Heulstraat, Stadhouderskade 19,
 Tel. No. 27. Tel. No. 4698.

het Rapport niet bijster ingenomen. Hij betreurt het dat de commissie was samengesteld uit leden, die voor 't meerendeel nooit in Indië zijn geweest en dus van den toestand der Prot. Kerk niet uit eigen ervaring op de hoogte waren; dat de commissie niet in Batavia heeft zitting gehouden waardoor zij geen voeling heeft gehouden met de Prot. Kerk aldaar; verder dat niet aan alle kerkeraden advies is gevraagd omtrent 't idee der reorganisatie, doch alleen aan die kerkeraden die Inlandsche Christen-gemeenten in hun ressort hadden.

Kort gezegd: volgens Ds. Klaassen zal de aangeboden reorganisatie in de praktijk desorganisatie blijken, of beter nog: leiden tot ontbinding der Algemeene Protestantsche Kerk.

In een der Bijlagen van de brochure betuigen een groot aantal Indische predikanten instemming met den inhoud daarvan

Bataksche teksten, door Prof. C. A. van Ophuysen.

Gedurende zijn verblijf op Sumatra, waarvan een elftal jaren in de Bataklanden, heeft Prof. van Ophuysen een verzameling van Bataksche verhalen, vertellingen en legenden aangelegd, waarvan hij thans (bij S. C. van Doesburgh te Leiden), een 35-tal het licht heeft doen zien. Ze zijn alle in het Mandailingsch dialect met Latijnsche karakters gedrukt en dus alleen te raadplegen voor hen, die de Bataksche taal verstaan. Prof. v. O. deelt echter mede dat van de hier gepubliceerde vertellingen zoo spoedig doenlijk „eene vertaling met de noodige aantekeningen en een glossarium, waarin de in geen der Bataksche woordenboeken voorkomende woorden verklaard zullen worden, het licht zullen zien.”

Zoölogie van Timor.

Te Stuttgart (bij Nägele en Sproessch) verscheen de 1e aflevering van: Zoölogie van Timor. Ergebnisse der unter Leitung von Joh. Wanner in Jahre 1911 ausgeführten Timor-Expedition. Nach eigener Sammlungen unter Mitwirkung von Fachgenossen, herausgegeben von C. B. Haniel.

In die 1e afl. behandelt C. E. Hellmayer de „Avifauna van Timor.” (met 1 gekleurde plaat).

Toysmannia.

De 1e afl. van jaarg. 1914 van dit maandschrift bevat een leerzaam geïllustreerd artikel over kajoë poetih-olie, speciaal op Boeroe; schrijver is de civiele gezaghebber op dat eiland H. C. Schmid.

Verder bevat deze afl. o.m.: De waarde van Java-cocablade, door Dr. A. W. K. de Jong. — Over thee-cultuur, thee-bereiding en thee-handel (vervolg), door Dr. J. J. B. Deuss. — Een merkwaardige klapperziekte in de Westerafdeeling van Borneo, door Dr. A. A. L. Rutgers. — De rol der holoiden in den grond, door L. G. den Berger.

Weekblad voor Indië.

Met betrekking op Indië bevat No. 48 de volgende bijdragen: De nieuwe legercommandant (generaal-majoor J. P. Michielsens), door M. van Geuns (met portret). — H. C. A. G. de Vogel, oud-resident van Semarang (met portret), door M. v. G. — De gouverneur-generaal naar de peststrekken (vervolg), door M. van Geuns (met afb.). — Indische penkrassen, door Ofoei.

De Indische Mercur.

Inhoud van No. 15: Nieuwe inzichten in de controle op de sapwinning in rietsuikerfabrieken op Java, door Dr. H. C. Prinsen Geerlings. — De tropische plantengroei, door Dr. J. Dekker. — Ama mentek en ufra, door J. J. Paerels. — Malangsche Landbouw-vereeniging. — Rapport inzake de Banjoerwangsche werkvolkwestie. — Oorzaak, gevolgen en geneswijzen van tapwonden bij de hevea. — Cultuur-berichten. — Kleine mededeelingen, zoomede de overige wekelijksche rubrieken.

Indologenblad.

Het nummer van 15 April bevat o.a.: Hoe de Javaaan zijn vrachtes vervoert (met ill.), door Si Pait. — Uit Bali, door K. A. — De pestbestrijding, door Tjipto Mangoenkoesomo. — De amokmaker, door A. C. T.

Leeszaal Heulstraat 17.

Opgave van dagbladen en tijdschriften, ter lezing liggend in de leeszaal van het Hoofdbestuur van „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, welke dagelijks, Zonen feestdagen uitgezonderd, geopend is van 's morgens 9—6 uur 's namiddags:

De Planter, De West, De Surinamer Bode, Sumatrapost, Sumatrabode, De Padanger, De Sumatra Courant, Javabode, Bat. Nieuwsblad, Soer. Handelsblad, Nieuwe Soer. Courant, Deli Courant, Atjeh's Nieuws- en Advertentieblad, Preangerbode, Javasche Courant, De Locomotief, De Banier, Het Witte Kruis blad, De Nieuwe Vorstenlanden, De Hofstad, enz., benevens 20 diverse Maleische bladen en tijdschriften, en tal van Brochures, Jaarverslagen, enz.

Verscheidene periodieken, waaronder:

Hou en trou, Vrede door Recht, De Stem van Indië, Tijdschrift voor economische geographie, Nederl. Zending-Genootschap, Indisch Genootschap, Weekblad voor den handeldrijvende en industrieelen middenstand, Exportblad, Cultura, Deutsche Kolonial Zeitung, Ned. Zendingbode, Maandbericht van het Weekblad voor Indië met Dames Weekblad, Insulinde, Deutsche Wochenzeitung für Niederland und Belgien, La Gazette de Hollande, Ned. Staatscourant, enz.

Leeszaal Laan van Meerdervoort 187.

Bat. Nieuwsblad; De Locomotief; Het Soer. Handelsblad; De Sumatra-Post; De Sumatra-Bode; Tjahaja Sumatra; De Ind. Mercur; Weekblad voor Indië; De Bandelier; De Banier; De Ind. Gids; De Vrouw in de XXe eeuw; Neerlandia; Bandera Wolanda; Koloniaal Tijdschrift; Handelsberichten v. h. Min. van Landbouw; Korte Berichten voor Landbouw, Nijverheid en Handel; Tijdschrift der Mij. voor Nijverheid; Publicaties v. h. Ned. Ind. Landbouw-Syndicaat; Archief v. d. Suiker-industrie in Ned.-Indië; Brochures, enz.

Mededeelingen.

Van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging:

De JAARBOEKJES over 1913 van de Vereeniging „Oost en West”, o.m. inhoudende het Jaarverslag van het Hoofdbestuur, zijn à f 0.25, eventueel vermeerderd met f 0.04 porto, verkrijgbaar bij den Secretaris van het Hoofdbestuur, Heulstraat 17, 's-Gravenhage en bij de Secretarissen der Afdeelingen.

Grooss, Secretaris.

Van het Informatie-bureau:

Oproeping van Artsen voor de pestbestrijding in Ned.-Indië.

In het belang van de bestrijding der pest op Java worden spoedig gevraagd een aantal jonge artsen. Ook vrouwelijke geneeskundigen komen in aanmerking. De uitgezonden artsen worden op het pestterrein werkzaam gesteld.

De verbintenis zal moeten worden aangegaan voor één jaar, op eene bezoldiging van f 400 (vierhonderd gulden) 's maands.

Aan de uitzending uit Nederland wordt verbonden:

a. overtocht naar Nederlandsch-Indië en binnen één jaar na beëindiging van de verbintenis, terug voor Gouvernementsrekening als passagier der eerste klasse;

b. eene vergoeding voor uitrusting ten bedrage van f 1500 (een duizend vijfhonderd gulden);

c. eene voorloopige bezoldiging van f 250 (tweehonderd vijftig gulden) 's maands, ingaande met den dag van inscheeping naar Nederlandsch-Indië en voortdurende totdat daar te lande het activiteitsstrakement ingaat. Uitzending heeft niet plaats dan nadat uit een vanwege het Departement van Koloniën in te stellen geneeskundig onderzoek is gebleken van fysieke geschiktheid;

d. desgewenscht eene premie tot een bedrag van ten hoogste f 1000 voor het sluiten van eene verzekering op het leven.

Ingeval een in het belang der pestbestrijding uitgezonden geneeskundige door de uitvoering van gevorderde of bevolen dienstverrichtingen mocht komen te overlijden, zal zijne weduwe aanspraak kunnen maken op een pensioen van f 160 's maands, welk bedrag — naar gelang van het aantal kinderen — kan stijgen tot f 184 's maands, terwijl, wanneer alleen kinderen achterblijven, een onderstand wordt verleend, afhankelijk van het aantal kinderen, met een minimum van 1/3 van het weduwenpensioen en een maximum van f 184 's maands.

Aan de overige nagelaten betrekkingen zal geldelijke onderstand kunnen worden verstrekt op denzelfden voet als aan die van landsdienaren in vasten dienst (zie Indisch Staatsblad 1875, no. 92, en 1910, no. 234).

De uit te zenden geneeskundigen moeten zich schriftelijk verbinden om, ingeval zij niet binnen den hun aangewezen tijd naar Indië vertrekken, om andere redenen dan wel wezen ziels- of lichaamsgebreken, buiten eigen toedoen ontstaan (ter beoordeeling van de Regeering), binnen één jaar na hunne aankomst op Java van hunne verbintenis worden ontslagen, terug te betalen hetgeen is betaald wegens vergoeding voor uitrusting, wegens de sub d bedoelde premie en wegens overtocht naar Indië.

Zij die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, moeten zich onverwijld aanmelden bij het Departement van Koloniën, bij een op zegel geschreven request, onder overlegging van:

a. hunne diploma's;

b. bewijs van goed maatschappelijk gedrag, afgegeven na dagteekening dezer door den burgemeester hunner woonplaats;

c. een bewijs van voldoening aan de wet op de nationale militie, afgegeven door den burgemeester der gemeente waarvoor zij geloot hebben.

Het stuk genoemd c behoeft uiteraard niet te worden overgelegd door vrouwelijke sollicitanten.

In het request moet worden medegedeeld of gebruik zal worden gemaakt van de premie vermeld sub d, en, zoo ja, tot welk bedrag.

(Nederl. Staatscourant van 10 en 11 April 1914 No. 85).

Van de Afdeeling Breda en Omstreken:

Verslag 1913.

In het afgelopen jaar is het ledental der afdeeling Breda stationnair gebleven; wel is waar traden 12 nieuwe leden toe, in hoofdzaak het resultaat van de ijverige propaganda van het Hoofdbestuur, maar daar tegenover valt weder een verlies te constateeren van 12 leden, door sterfgeval, vertrek naar elders enz. Zoodat wij het jaar sloten met 44 leden. De afdracht aan het Hoofdbestuur bedroeg f 33 en de contributie aan de Oranje-kruis-vereeniging f 5.

De rekening en verantwoording over 1912 werd gecontroleerd door mevrouw C. van den Berg en den heer E. G. A. Taenser, en na accoordbevinding werd de penningmeester gedéchargeerd.

Het jaar 1913 kenmerkte zich door weinig belangstelling; door ziekte van bestuursleden en periodieke langere afwezigheid is er in onze afdeeling niet die activiteit ontwikkeld, die tot een doeltreffende propaganda leidt; ook hadden er dit jaar geene lezingen plaats. Aan de veelvuldige aanvragen voor pensionaires en Indische kinderen, die hier in Holland hunne opvoeding wenschen te voltooien, kon gedeeltelijk te gemoet gekomen worden. Doch zooals reeds gezegd, de aanvraag om lid onzer Vereeniging te worden was niet zeer groot.

Als middel om bij de leden onderling meer contact op te wekken, is het bestuur begonnen met een kleine bibliotheek te stichten en te beginnen de boeken in portefeuilles aan de leden te zenden, voor welke verzending mevrouw de Wed. Koorevaar van Vassen zorg draagt.

De boeken zijn: Mijn ervaringen als Resident, door de Munnick; Door Duisternis tot Licht, van Raden Adjeng Kartini; de tot heden uitgegeven boekjes over de verschillende Indische cultures, door verschillende specialiteiten; „De Hollander op Java” en de brochures over de verschillende betrekkingen in Ned.-O.-Indië.

In de hoop het volgende jaar betere resultaten te kun-

CONSERVEN - TIELEMAN & DROS

LEIDEN - HOLLAND.

Blikgroenten
Visch, Vleeschwaren
Soepen, Pickles, Jams

Leveranciers aan het Departement van Koloniën, Oorlog Marine en aan de voornaamste Stoomvaartlijnen.

N. LOEB, Noordeinde 109

Kleding en Meubilering op termijnbetaling.

20	gulden, per maand	2	Gld.
40	"	"	4
60	"	"	5

INSTITUUT VOOR MEISJES

EXTERNAAT - BEPERKT INTERNAAT.

Kronenburgersingel 2 en 4, Nijmegen (Holland)

School- en Pensioengeld internaat f 800.-

Met inbegrip der vacaties . . . f 1000.-

De Directrice: A. J. NELSON

TOKO BOGOR,

Suezkade 122b. Telefoon Haag 3472

SPECIAL ADRES voor de beste
Indische Ingrediënten.

Heerlijke TAMARINDE
en VANILLE SIROOP.

VERKOOPHUIS

- PRINS MAURITSLAAN 52 -
VALERIUSSTRAAT DEN HAAG
- Tramhalte Lijn 3 -

Enig adres voor hen die zich goed en voordelig van nieuwe of Tweedehands Meubelen willen voorzien. —

DAGELIJKS (ook des Zondags) GEOPEND
van 10 tot 4 uur.

C. J. DE GILDE,

PHOTOGRAAF.

ZOUTMANSTRAAT 47. DEN HAAG.
Specialiteit voor het maken van
Binnen- en Buitenopnamen.

Bekroond op de 4de Tentoonstelling te Ivry-sur-Seine met de Gouden Medaille, 28 Maart 1914.

Instituut W. G. Taanman, KOST- en DAGSCHOOL.

De Perponcherstraat 105-103-101 Den Haag
In 1913 slaagden ONDER MEER voor:

Eind-examen H. B. S. 5 j. c. 6 leerlingen. — Candidaat O. ambtenaar, (Indoloog) 1 leerling. — Militaire Academie Breda 2 leerlingen, (na afgelegd examen). — Instituut voor de Marine (Adelborst) 1 leerling. — Cadettenschool Alkmaar 4 leerlingen. — Middelbare Kol. Landbouwschool te Deventer 4 leerlingen. — Machinistenschool van de Marine, Hellevoetsluis 1 leerling. — Zeevaartschool te Rotterdam, leerling. — Gymnasium (1ste klasse) 2 leerlingen.

Meisjes worden ook als leerlingen aangenomen

F. W. VAN WIJK,

DAMES-KLEERMAKER.

TOLLENSSTRAAT 118 - TELEFOON 3235.

Speciaal adres voor: **PLUCHE MANTELS,**
BONTMANTELS en **TAILOR-MADE COSTUMES**
naar maat.

Tandborstels, Badmutsen, Sponsen
Bandages en Gordels.

WED. G. STREITWOLF

Telefoon 2413.

105, Noordeinde 105.

nen verkrijgen, gaan wij met frisschen moed het jaar 1914 in.

Breda, ultimo December 1913.

W. C. CLIFFORD KOQ v. BREUGEL-ROELOFS,
Presidenté.

De Secretaris,
VAN REIJN.

Sedert vestigden zich en traden nog toe drie leden.
Als voren.

REKENING EN VERANTWOORDING OVER 1913.

Saldo Ultimo Dec. 1912 f 9.25	Afdracht Hoofdbestuur f 33.—
Contributie 1913 95.—	Inningskosten contributie 2.50
Verkoop Reglement en Informatieboekjes 1.05	Kosten vergadering f 1.—
Rente Spaarbank 0.30	Drukloon en advertentiën 1.40
	Bureaust. en porti 3.38
	Bijdrage Oranje-Kruis-Vereniging 5.78
	Nijhoff 10 boekjes Boschwezen 5.—
	In Kas Ultimo Dec. 1913 2.20
Totaal f 105.60	Totaal f 105.60

Breda, Ultimo December 1913.

De Penningmeester VAN REIJN.

Gezien en accoord bevonden.
Breda, 3 April 1914.
SCHERJUS,
CAUGENBACH.

Van de Afdeling Haarlem :

Jaarverslag aangevende den stand der afdeling en hare verrichtingen gedurende 1913.

De toestand der Vereeniging was over het algemeen gunstig. Onze afdeling kon in het eerste jaar van haar bestaan de noodige werkkraft ontplooiën, al moesten wij ook steeds rekening houden met den stand onzer kas, waardoor eenige beperking ons noodwendig opgelegd werd.

Het aantal leden bedroeg bij hare oprichting 22 en nam in den loop van het jaar met 50 toe, zoodat het ledental thans 72 bedraagt. De contributiën der leden varieerden tusschen 2 en 5 gulden 's jaars. In 't bijzonder valt hierbij te memoreeren, dat, ten einde onze afdeling in staat te stellen onmiddellijk na de oprichting daadwerkelijk te kunnen optreden, ons door den Weled. Geboren Heer J. Krol Kzn. een som van f 100.— werd ter hand gesteld. Een woord van dank aan dezen milden gever behoort in dit verslag zeer zeker op zijn plaats.

Van het hoofdbestuur onzer Vereeniging kregen wij vergunning gedurende het eerste jaar van het bestaan onzer afdeling van de bij art. 13 van de Statuten geregelde storting van f 0.75 per lid aan de kas van het hoofdbestuur, te worden ontheven. Het grensgebied onzer afdeling werd als volgt geregeld: Haarlem, Bloemendaal, Heemstede, Zandvoort, Velsen en Schoten.

Verschillende interessante lezingen met en zonder lichtbeelden werden door ons georganiseerd. Als sprekers traden op de H.H. H. F. Wagenaar Reisiger, J. B. A. Saeyns, Raden Soetan Casajangan en J. B. Zegers de Beyl. Deze bijeenkomsten, gehouden in de kleine concertzaal van de sociëteit „Vereeniging”, mochten zich steeds in een zeer druk bezoek verheugen en zijn wij dan ook overtuigd, dat het doel en streven onzer Vereeniging, meer kennis omtrent onze koloniën in breedten kring te verspreiden, op deze wijze volkomen tot haar recht kwam.

Vele personen vroegen inlichtingen omtrent het verkrijgen van een hun passende betrekking in onze tropen; voor zoover ons dit mogelijk was, verstrekten wij de gevraagde inlichtingen of verwezen hen naar ons informatiebureau te 's-Gravenhage. Verder deden wij reeds stappen het daarheen te leiden, dat aan in Indië gevestigde families bekend gemaakt werd, dat door onze vereeniging desgevraagd hulp verleend wordt bij het zoeken voor hunne kinderen naar geschikte pensions en desverlangd toezicht over die kinderen gedurende hun verblijf alhier kan worden gehouden.

Nog dient vermeld te worden, dat door onze afdeling onze voorzitter, de heer W. F. L. Boissevain, in het hoofdbestuur werd afgevaardigd. Uit het medegedeelde zal u blijken, dat wij met tevredenheid op het eerste jaar van ons bestaan kunnen terugzien.

De medewerking van vele zijden ondervonden en de belangstelling van het Haarl. publiek en van de pers in ons streven, geeft ons moed met kracht op den ingeslagen weg voort te gaan.

Het gansche Nederlandsche volk, in al zijn lagen, moet met onze koloniën bekend gemaakt worden; ook de afdeling Haarlem van de Vereeniging „Oost en West” zal trachten zich van dien haar opgelegden taak te kwijten, door de overtuiging bij te brengen, dat Nederland zijn beteekenis voor een goed deel aan zijn Koloniën ontleent.

Moge het ons gegeven zijn ook dit jaar in het belang van moederland en koloniën werkzaam te kunnen zijn.

W. F. L. BOISSEVAIN,

Voorzitter.

H. F. WAGENAAR REISIGER,

Secretaris.

GELDELIJKE VERANTWOORDING OVER HET JAAR 1913.

Baten.	Lasten.
Aan contributie over 1913, 64 nieuwe leden, waaronder één begunstiger f 256.—	Honoraria f 50.—
	Zaalhuur 37.75
	Lantaarn 30.—
	Zaalwachter 5.50
	Drukkosten 49.25
	Kosten van innen v. contr. 5.55
	Boeken en porti 9.25
	Advertentiën 6.80
	Butig saldo rekening 1913 61.90
f 256.—	f 256.—

W. F. L. BOISSEVAIN, Voorzitter.
D. J. A. VRIJDAG, Penningmeester.

HAARLEM, Maart 1914.

Van de Afdeling Leiden :
GELDELIJKE VERANTWOORDING OVER HET JAAR 1913.

Debet.	Credit.
Saldo vorig jaar f 151.57	Penningmeester Den Haag gezonden contributie van 49 leden f 0.75 f 36.75
Geinde Contributie 1913 98.25	Looper voor het innen van contributie 4.90
Lezing van Erp, Boeroe boedoer, 23 entrées à f 0.50 11.50	Jaarl. bijdragen Oud-Milit. te Putten 2.—
Rente 1913 3.38	Vergadering 28 Februari 3.—
	Gedane uitgaven in verband met lezing, Heer v. Erp 104.95
	Voor gedane uitschotten en porto's en betaalde rekening aan den Heer Nijhoff 10.93
	Gebruik Sciopicon lezing van Erp 7.50
	Inkoopkaartje lezing van Erp 0.275
	Bijdrage Oranje Kruis 1913 5.—
	Door Hoofdbestuur overgenomen administratie Prof. de Groot, van af 1913, door ons reeds betaalde contributie 1913—1914, 2 x f 0.75 1.50
	Porto's 0.35
f 264.70	f 177.155

De Penningmeester, P. E. SCHOTEL.

Leiden, 1 Januari 1914.

Van de Afdeling Rotterdam :
VEREENIGING „OOST EN WEST, AFDELING ROTTERDAM 1913.

Jan. 1 Saldo f 394.04	Jan. 1 Aandeel uitgave fam. WILMANS f 150.—
Febr. 14 Geinde Contr. 1913 221.50	Jan. 29 Drukwerk J. DE JOSE 24.90
Dec. 31 Interest 11.92	Febr. 17 Bijdragen 4.90
	April 16 Terugh. RUTCHAUVER 2.—
	Oct. 21 Remise Hoofdbest. 60.75
	Dec. 21 Saldo 384.91
f 627.46	f 627.46

A. MEDES, Penningm. O. en W. ROTTERDAM, 23 Maart 1913.
Z. MARCELLIS, Secretaris. afd. R'dam.

Officieele Berichten.

Uit de Javasche Courant van 24 Maart 1914, No. 24. Benoemingen, enz.

Civiel Departement.

Verleend: een jaar verlof aan den ontvanger Z. Sedu, een jaar aan den opzichter E. C. A. Beuse, een jaar aan de verpleegster Mevr. R. Postma-Wilbers, 8 maanden aan den onderwijzer A. Ammerlaan, een jaar aan den bouwkundige H. J. Kuitert, een jaar aan den opzichter-machinist J. L. Mounier, een jaar aan den commies W. C. Veer, 8 maanden aan den ingenieur D. J. F. van Es, een jaar aan den leeraar W. B. J. F. Terlaak, negen maanden aan den onderwijzer A. Mackay, 9 maanden aan den onderwijzer B. J. Kerpestein, 8 maanden aan de onderwijzeres Mej. C. E. Brunet de Rochebrune.

Ontslagen: op verzoek eervol de administrateur A. R. Janssen, de commies W. C. Risa.

Benoemd: tot resident van Semarang P. K. W. Kern, van Rembang E. Eindhoven, van Soerakarta F. P. Sollewijn Gelpke, tot predikant te Pati L. B. Onnes, tot hulp-predikant te Lohle P. van der Staay, te Babaoe G. J. H. Le Grand, tot ingenieur D. J. F. van Es, tot chef-opnemer P. Hamar de la Brethouïex, tot ingenieur B. von Faber, tot referendaris E. Velds, tot resident van Riouw en onderhoorigheden A. C. Veenhuizen, tot ingenieur P. J. F. van Buuren, tot controleur B.B., A. I. Spits, tot griffier van den R. v. J. te Padang Mr. P. J. C. van der Stok, te Medan Mr. H. Toxopeus, tot ontvanger P. M. Cohen, tot wedana van Goenoengkendeng Mas Sastrodihardij, tot opzichter M. K. van Wijngaarden Lindhout.

Militair Departement.

Verleend: 9 maanden verlof aan den len luitenant W. Hogervorst, 8 maanden aan den id. J. M. Roos en C. A. van Meeuwen, 9 maanden aan den kapitein K. F. Koch, J. H. R. van de Siepkamp en K. W. Rauh, 9 maanden aan den len luitenant C. J. Bal.

Over geplaatst: naar Meester-Cornelis de ritmeester A. M. B. Tergast, naar Tjimahi de 1e luit. F. W. Osten, naar Batavia de id. J. de Vries, naar het 15e bat. de kapitein J. E. Scheffer.

Geplaatst: bij het garnizoensbat. van Ambonia en Ternate de 1e luit. F. F. Verrat en de 2e luit. J. A. Verkuyll en A. F. W. B. E. von Seydlitz Kurzbach.

Uit de Javasche Courant van 27 Maart 1914, No. 25.

Civiel Departement.

Verleend: 8 maanden verlof aan Mr. A. Louis, 8 maanden aan den onderwijzer A. J. H. Scherp en W. P. Jonkmans, 10 maanden aan Mr. H. G. Ders, 11 maanden aan den adjunct-inspecteur G. Kepper, een jaar aan den predikant G. Hennemann, 8 maanden aan den ingenieur P. Draijer, 9 maanden aan den onderwijzer P. A. E. Junod, 8 maanden aan de onderwijzeres Mej. C. H. Stolz, een jaar verlof aan den afdelingschef Dr. C. J. J. van Hall, 1 jaar aan den onderwijzer J. A. Donk, 8 maanden aan den controleur A. Ph. van Aken, 10 maanden aan den ambtenaar L. A. van Rees, een jaar aan den commies L. G. J. van Gils, 9 maanden aan den controleur A. Mühlensfeld, een jaar aan den opzichter S. J. Fist Fischer.

Ontslagen: op verzoek eervol de commies H. M. G. J. Susanna, de onderwijzeres Mej. J. J. Holm, de klerk W. Eilbracht, de commies G. J. van Kesteren, de civiel-gezaghebber L. W. J. Olivier.

Benoemd: tot 3en commies te Semarang J. D. F. Monfils, tot commies te Sibolga F. E. L. Knust-Graichen, tot ass.-resident van Batang L. Thomas, tot commies te Palembang R. H. V. de Lannoy, tot wedana van Tangaran Raden Mas Ario Koesoemonegoro, van Tenggeles Raden Mohamad Sajit, tot onderwijzer te Gombang J. de Best.

Militair Departement.

Verleend: 9 maanden verlof aan den kapitein der inf. L. G. van Aken en W. E. Asbeek Brusse, 8 maanden aan den majoor der art. A. C. ter Cock.

Ontslagen: op verzoek eervol de kapitein der inf. F. Dam, de off. van gezondh. L. H. Lebba, als militair commandant van Riouw de kapitein der inf. L. G. van Aken.

Overgeplaatst: naar Tjimahi de 1e luit der genie F. F. Blok; naar Batavia de 1e luit. A. C. Lantinga, naar Mr. Cornelis de 1e luit. H. J. B. Fulfer, naar Tjimahi de 1e luit. G. A. J. van der Heijden.

N.V. Kleermakerij voorh. C. J. THEUNISSEN

HUIS EERSTE RANG

Noordeinde 39 - Telefoon HAAG 3190. - 's-Gravenhage

PRIMA ENGELSCHES STOFFEN.
SNIT EN STOF GEGARANDEERD.
AMBTSGEWADEN, HOFKLEEDING, LIVREIËN.
ABONNEMENTEN

Beleefd aanbevelend, G. H. PEETERS, Directeur

Marque Déposée „AU-CONDOR”

LA HAYE PAYS BAS. PLEIN 8.

FRED. MOMMAERTS-DEGGELLER

Tabacs, Cigares et Cigarettes de toute 1re qualité

Exportation Importation

EMBALLAGE SPÉCIAL POUR LES INDES

Een Gemeubileerde
2de Étage te huur,

voorzien van Electrisch Licht, Telephoon en verdere Moderne Gemakken.

Hoogewal 13-14,
's-Gravenhage HOLLAND.

Zuid-Hollandsch Koffiehuis

GROENMARKT 37 — DEN HAAG.

CAFÉ RESTAURANT.

DINERS van 5—8 uur, vanaf f 1.—, f 1.50 en hooger
Grootste Biljartzaal van 's-Gravenhage, 12 Biljarts

H. HESSELS & ZONEN,

Vos in Tuinstraat 4, Teleph. 2741.

CONFECTIE-SCHOEISEL
SPECIAAL VOOR Indische Voetentypen.

Valeriusstraat 44, Teleph. 3730.

Afdeling schoeisel op maat volgens wetenschappelijk systeem.
Meer dan 100 doktoren recomanderen ons schoeisel en onze voetredresmiddelen.

Telef. H 7857 J. B. HEIJDEMAN, Telef. H 7857

CONFISEUR. Valeriusstraat 3. PATISSIER.

Speciaal adres voor INDISCHE SPEKKOEK.

LUXE BROODFABRIEK
PAUL C. KAISER

HOFLEVERANCIER

Hebt Gij onze BESCHUIT al geproefd? Ook de Zoute BOLLETJES, STENGELS KRAKELINGEN, enz.?

Grand Hotel Café-Restaurant „VICTORIA”.

Spuistraat 16 DEN HAAG Telefoon 3768.

Gunstig gelegen in het midden der stad.
Lift — Electrisch Licht — Centrale Verwarming.
80 Kamers en Salons.

PLATS DU JOUR 50 CT — DINERS VAN f 1.50 EN HOOGER.

Meest bezochte Café en Restaurant van Den Haag.

J. DEN HARTOG.

gedurende 15 jaar Gérant van Rest. RICHE.

VOOR DE SCHOONMAAK.

KASTPAPIER wit, rood, blauw en bruin à 20, 30, 40 en 50 cts p. 24 vel.

KASTPAPIER PER ROL.

KASTRANDEN wit, gekleurd en in linnen.

KASTPAPIER met rand, 12 vel 12 cents.

GLASPAPIER (imitatie glas in lood).

Vraagt MONSTERBOEKEN ter inzage.

PUNAISES wit, staal en koper. — TOUW.

ROLLEN CRÉPE-PAPIER in diverse kleuren en gebloeemd.

BORDPAPIER — BLOEMPOTRANDEN.

Boek- en Kantoorbuchhandel.

E. VAN ANDEL,

WEIMARSTRAAT 16a, bij de Suezkade. DEN HAAG.



Hofleverancier van H. M. de Koningin.

Maison de Bonneterie



Hofleverancier van H. M. de Koningin.

DEN HAAG, Buitenhof-Groenmarkt.

AMSTERDAM, Kalverstraat-Rokin.

Grootst gesorteerde Magazijnen van Elegante Dames- en Kinderconfectie.

Vereeniging OOST en WEST. Afdeling 'S-GRAVENHAGE.

Aan het Bureau **Laan van Meerdervoort 187**, zijn van 10-12 en van 2-4 uur inlichtingen te bekomen omtrent de volgende personen die werk zoeken.

Deze inlichtingen zijn ook te verkrijgen op schriftelijke aanvraag bij den Secretaris der Commissie voor hulp aan werkzoekenden, den heer J. A. SOETENS, **Frederik Hendriklaan 155**.

Vijf Dames voor pianolessen.

Een Heer voor muzieklessen.

Een Dame voor kantoorwerkzaamheden in Indië.

Twee Dames voor teeken- en schilderlessen.

Twee Dames voor lessen in de Fransche-, Duitsche- en Engelsche taal.

Eene Dame voor lessen in de Fransche taal.

Vijf Dames als kinderjuffrouw naar Indië.

Een Dame als hoofd der huishouding.

Een dame voor Fransche en Italiaansche conversatielessen.

Eene dame voor Paedagogische adviezen.

Eene Dame voor handwerklessen.

Drie Dames voor Vioollessen.

Een Dame voor zanglessen.

Eene Dame voor schrijf-, kopiëer- en vertaalwerk.

Een Dame voor lessen in machineschrijven, stenografie en moderne talen.

Een Dame voor ademgymnastiek en hygiënisch spreken

Een Dame voor opleiding admissie examen H. B. S. en Gymnasium.

Een Dame voor lessen aan spraakgebrekkigen.

Twee Dames voor het waarnemen der huishouding.

Een dame als Lectrische of Dame van Gezelschap.

Een Dame als Stenotypiste voor Indië.

Drie heeren voor lessen in de Maleische en Javaansche taal en Indisch Staatsrecht.

Een Dame voor het waarnemen der huishouding.

Indische Dienstboden kunnen zich aangeven in **Laan van Meerdervoort 187** voor eene verandering van dienst, of een dienst bij een naar Indië terugkeerende familie; hetzij schriftelijk of mondeling; voor eene voorloopige opname tot het tijdstip van weder in dienst treden bestaat geen gelegenheid.

Leden van „Oost en West”, geen direct belanghebbende, worden verzocht zoo noodig hunne hulp hierin te willen verleen.

OPGAVE van Leden der Vereeniging „Oost en West”, die zich beschikbaar stellen voor het geven van privaattlessen in Indische talen.

A. H. J. G. WALBEEHM, van Lumeyst. 100,	's-Gravenhage,	{	Javaansch.
D. A. P. KOK, Marialaan 162a,	Lochem.	{	Maleisch, gediplomeerd.
Mr. E. RIJKE, Witte Singel 46,	Leiden	{	Javaansch.
		{	Maleisch.
		{	Madoereesch.
H. TH. KAL, Laan van Meerdervoort 239	's-Gravenhage,	{	Javaansch.
		{	Madoereesch.
S. TAGOR, Inl. Veearts, van Speijkstraat 1,	Utrecht,	{	Maleisch.
		{	Soendaneesch.
		{	Battaksch.

LEDEN, die in deze opgave opgenomen wenschen te worden, kunnen zich opgeven aan den Secretaris der Vereeniging, Heulstraat 17, 's-Gravenhage.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, Den Haag, zijn de navolgende werkjes verkrijgbaar:

a. Jaarverslag der Vereeniging, 1911, geldelijke verantwoording van het Hoofdbestuur over het jaar 1911, enz,

en

Opgave van de Eereleden, de samenstelling der verschillende besturen en commissies. Prijs: 1 exemplaar f 0.20 en f 0.03 frankeerkosten.

b. Een Boekje over onze Oost voor hen, die er niet geweest zijn.

door J. H. en H. B.

Prijs: 1 exemplaar f 0.10. 50 ex. f 2.80.

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 2.20 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

c. Onze Oost II. Iets over den Inlander en zijn Zieleleven.

door T. J. BEZEMER.

Prijs: 1 exemplaar 5 cent. 50 ex. f 2.—;

voor Departementen en Leden der „Maatschappij tot Nut van het Algemeen” f 1.55 per 50 ex., plus 25 cent voor frankeerkosten.

** Bij het INFORMATIE-BUREAU van de Vereeniging „Oost en West”, Heulstraat 17, de Firma MARTINUS NIJHOFF, Lange Voorhout 9, Den Haag, en andere Boekhandelaren zijn verkrijgbaar:

a. Onze West:

De Kolonie Suriname, door REMAN IRIS;

II. **De Kolonie Curaçao**, door M. VICTOR ZWIJSEN, Oud-Rector van het Colegio „Santo Tomás” te Curaçao. Prijs per exemplaar f 0.25 en f 0.03 frankeerkosten

b. Staats- en partic. betrekkingen in onze Overzeesche Bezittingen; Werkkring en Vooruitzichten.

No. I. **De Bestuursambtenaren in Nederlandsch-Indië.**

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. II. **De Geëmployeerde bij de Javasuikeer-Industrie.**

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. III. **De Rechterlijke Ambtenaar in Nederlandsch-Indië.**

Prijs: f 0.15 per exemplaar en f 0.01 frankeerkosten.

No. IV. **De Ingenieur in Nederlandsch-Indië.**

Prijs: f 0.40 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. V. **De Ambtenaar bij het Boschwezen in Nederlandsch-Indië.**

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. VI. **De Ambtenaar bij het Onderwijs in Nederlandsch-Indië.**

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. VII. **De Vooruitzichten van den Nederlandschen arts in Nederlandsch-Indië.**

Prijs: f 0.25 per exemplaar en f 0.03 frankeerkosten.

No. VIII. **De Ambtenaar bij den dienst der in- en uitvoerrechten en accijnzen in N.-Indië.**

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.

No. IX. **De Ambtenaar bij de Gouvernements-Marine in Nederlandsch-Indië.**

Prijs: f 0.20 per exemplaar en f 0.02 frankeerkosten.



„TRANSVALIA”
PRINS HENDRIKSTRAAT 74
DEN HAAG.

Ondergoederen
ook in echt Jaeger

HOOGENSTRAATEN's

Soepen en Saucen de geurigste!

HOOGENSTRAATEN's

Fijne Groenten de fijnste!

HOOGENSTRAATEN's

Groenten blauw etiket de prijswaardigste!

W. HOOGENSTRAATEN & Co., Hofleveranciers
Leiden.

Vleugels, Piano's Kunstspel-Piano's, Orgels

Verhuur PIANO's van f 5.- p. mnd of f 50.- p. j. af.
VLEUGELS „ 18.- „ „ „ 180.- „ „

REPARATIE - STEMMEN - RUIL.

Afdeling Gebruikte Instrumenten.

Speciale Inrichting
voor het gereedmaken voor de TROPEN.

GOOSEN & SWAGERMAN
DEN HAAG - BOEKHORSTSTRAAT 149

G. J. EENINK.

In- en Verkoop van Antieke Meubelen.

Specialiteit in het vervaardigen van
IMITATIE-Antieke Meubelen.

Fabriek: DEN HAAG 5 Heerenstraat 5.
N. Molstraat 2b. MEUBELMAKERIJ.

TELEFOON H 7057

C. P. A. NICOLAÏ

Specialiteit in HEEREN-MODEARTIKELEN

Ruime keuze. - Nieuwste Modellen.

Dunklerstraat 33 hoek
Valeriusstraat.

1ste Rotterdamse Maatschappij van verzekering op het leven

Oudehavenkade Nr. 1. Plan C, Rotterdam

Directie: P. R. MEES, J. BRUNSTING.

Levensverzekering

in elken vorm.

Hoofdvertegenwoordiger voor Ned.
Oost-Indië te SOERABAIA.

VESTIGT U IN ARNHEM OF OMSTREKEN

VELP — STEEG — ELLECOM — DIEREN — OOSTERBEEK — HEELSUM — RENKUM.

Inlichtingen gratis Bureau V. V. V. Stationsplein 15, ARNHEM en bij de Secretarissen der verschillende V. V.'s.

GOUDA KAARSEN

Onovertroffen in kwaliteit!

Brengt een bezoek aan **BOEATAN**
Magazijnen van **INDISCHE KUNSTNIJVERHEID**

GROBBE - COMESTIBLES

's-Gravenhage, Scheveningen, Rijswijk, vh. J. L. MEIJS & Zn.
Bankastr. Theresiastr. 87. Fred. Hendrikl. 70. Willemstraat 9.
Tel. 226. Tel. 444. Tel. 306. Tel. 49.



VRAAGT UWEN WINKELIER
DIT MERK.

ALWIE een FIJNEN
SMAAK HEEFT
BLIJVE BIJ DIT
MERK.

DRIE of meer der BONS geven recht
op gratis toezending van:
een pak HOPJES,
" " BONBONS,
" " TABLETTEN,
" busje CACAO, enz.

5617

Indisch Restaurant
Vereeniging „OOST EN WEST”
LAAN v. MEERDERVOORT 187
Telefoon 2655.

INDISCHE KOKKIE

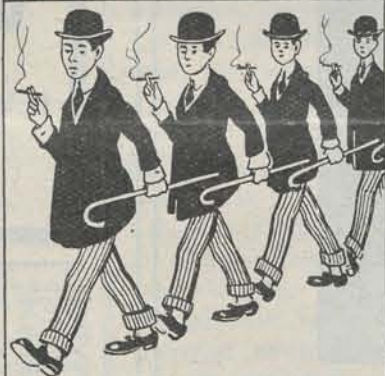
GROOTE VERScheidenheid van
OOSTERSCHE GERECHTEN.
Zorgzame en zindelijke bereiding ver-
zekerd.
Billijk tarief.

TJOBALAH SATOE KALI,
TEMTOENANTI DATANG KEMBALI.

Diners vanaf f 1.75.
Plat du Jour à f 1.25.

Uitzending van allerlei Schotels en
Gebakken met verhooging van bezorgloon.

Maison de Paris
Prinsegracht 34



HEEREN COSTUMES
TERMIJNBETALING

8988

UNIVERSEEL HAARWASCHMIDDEL
Zuiverend en Herstellend. Opwekkend en Verfrisschend.

Per pakje 10 cent. 8987

GEBRs. BLOKPOEL, Drogisten,
Noordeinde 137, Witte de Withstraat 86a, Boekhorststraat 35.



VAN SEVENTER & PALUDANUS

Kleermakers

DEN HAAG. Telefoon 4214. HEERENGRACHT 38.

Prima Stoffen, Elegante Coupe, Solide Fournituren.

Uitsluitend Engelsche en Fransche Stoffen.

STALEN OP AANVRAAG.

Aanbevelend, VAN SEVENTER & PALUDANUS.



Gescher-
Kemper

Complete
Meubilering

Den Haag
Vlamingstraat. No. 22

Confiserie en Chocolaterie Royales

J. A. KRUL.

Grand Salon de Rafrâchissements **NOORDEINDE 44,**

Steeds verkrijgbaar onze van ouds bekende
Indische SPEKKOEK à f 1.20.

DAGELIJKS VERSCHE

Roomboter

voorzien van het **f0.70**
Rijksbotermerk
per $\frac{1}{2}$ Kilogram **f0.75**

Dagelijks Versche Hoenderparkeieren 4, 4 $\frac{1}{2}$ en 5 ct. p. stuk
Goudsche, Leidsche en Gruyère Kaas.

P. & A. GRAAF,

PIET HEINSTRAT hoek Jac. v. d. Doesstr., TELEL. 1814.

N. B. Het Rijksbotermerk waarborgt onvervalschtheid en een normaal
watergehalte. Bij f 10.— Cassabons wordt 15 cents terug betaald. 5603

GEBR. P. H. CAMINADA - Lange Houtstraat 3 - DEN HAAG - Telefoon 713.

Speciaal Adres voor alle optische Artikelen. - Brillen, Kijkers, enz.

Aanleg en onderhoud van Electr. Licht- en Schelgeleidingen.

Huishoudelijke-
en Keuken-Artikelen.
Kolen- en Gasfornuizen.



FRANS VAN WIJK & ZONEN
24 VLAMINGSTRAAT - DEN HAAG
TELEPHOON 773.



Baden en Geysers.
Gas- en Elec. Ornamenten
Haarden en Kachels.

A. SCHRÖDER & Co.

Groenmarkt.

In ons **Fantaisievak** vindt men een uitgebreide
sorteering van allerhande artikelen als:

Guimpes van tulle
Batisten Colkragen

voor Mantels en Blouses.

Echarpes modestreepen.

VEEREN BOA'S.

RUCHES.

A. A. BOLT, Confiseur-Pâtissier.

Bankastraat 4c, 4d, 4e, 4f. Hofleverancier. 'S-GRAVENHAGE.

ECHTE INDISCHE SPEKKOEK.

Ook verkrijgbaar in „BOEATAN”, Heulstraat 19.

A. VAN MEURS,

Piet Heinstraat 18. Telefoon 1784. 'S-GRAVENHAGE.

Complete Meubilerij, Behangerij, Beddenmakerij, Stoffeerdery.

Linnen Rolgordijnen, Madrasgordijnen, Linoleums en Zeilen,

Axminster Tapijten, Tafelkleeden, Divandekken.



Fournisseurs de S. M. la Reine. Fournisseurs de S. M. la Reine Mère.

Specialité de SOIERIES.

Lainages, Cotons, Dentelles.

ROBES MI-CONFECTIONNÉES.

Dentelles de Bruxelles Véritables.

Téléphone 2155

Maison de Nouveautés
Compagnie
Lyonnaise

9 Kneuterdijk - LA HAYE.



Kunstzalen
d'Audretsch.

HOOGE WAL 16A.,
'S-GRAVENHAGE.

Voortdurende
Tentoonstelling

van

Schilderijen, Etsen en
Kunstvoorwerpen.

Geopend van 10-5,
Zondags van 2-5 uur.

Vrije Toegang.



VOOR

Gemeub. Woningen

wende men zich tot de

N.V. v. h. CORSMIT BROSSOIS,

Korte Voorhout 12a - Tel. 811.

ALTIJD WONINGEN BESCHIKBAAR.

J. A. M. MULDER, Urwerkmaker.

Noordeinde 182-184 - Den Haag.

TELEFOON 7413.

C. HOYNG,

Spuistraat 20-22 Den Haag.

AMSTERDAM - UTRECHT.

Onze Geïllustreerde Catalogus is een
uitstekende handleiding om zich op
huishoudelijk gebied in te richten.

TAFELSERVIEZEN, GLASWERK, LEPELS
VORKEN, MESSEN, GASOLINELAMPEN.

Prijscourant gratis.